

**„Rynek pracy w powiecie oświęcimskim
z perspektywy działalności
Powiatowego Urzędu Pracy
w Oświęcimiu” – raport syntetyczny.**

Kraków – Oświęcim, wrzesień 2006 r.

Spis treści:

I. Wstęp	3
II. Bezrobocie w powiecie	5
2.1 Wielkość bezrobocia	5
2.2 Struktura bezrobocia (wiek, kwalifikacje, płeć, miejsce zamieszkania).....	9
2.2.1 Analiza bezrobocia według zawodu.....	15
2.2.2 Analiza ofert pracy według zawodów.....	17
2.2.3 Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych.....	19
III. Potencjał Powiatowego Urzędu Pracy	21
3.1 Struktura organizacyjna Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu.....	21
3.1.1 Zatrudnienie w PUP Oświęcim.....	21
3.1.2 Wyposażenie urzędu i administrowanie systemem informatycznym.....	22
3.1.3 Zakres zadań poszczególnych stanowisk w PUP Oświęcim.....	23
3.2 Działalność PUP w zakresie działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy.....	25
3.3 Identyfikacja powiatowych programów związanych z rozwojem gospodarczym i rynkiem pracy, rozwojem przedsiębiorczości, tworzeniem miejsc pracy.....	33
IV. Pozostałe instytucje rynku pracy.....	42
V. Obsługa klienta w Powiatowych Urzędach Pracy.....	45
5.1 Rejestrator	45
5.2 Pośrednik.....	48
5.3 Badania pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu metodą wywiadu kwestionariuszowego	54
5.3.1 Analiza wyników wywiadów z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu.....	56
Spis tabel:	60
Spis wykresów:	61

I. Wstęp

Niniejszy raport, dotyczący charakterystyki funkcjonowania Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu w kontekście lokalnego rynku pracy, jest opracowaniem powstałym w ramach i na potrzeby projektu pn. „**Matryca Kurcmana – nowy instrument rynku pracy**”, realizowanego przez Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. Dagmara Bieńkowska, Cezary Ułasiński, Justyna Szymańska z Krakowa w okresie od czerwca 2006 do lutego 2008 roku. Projekt jest realizowany w ramach Działania 1.1 Sektorowego Programu Operacyjnego *Rozwój Zasobów Ludzkich* (SPO RZL) i finansowany ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Społeczny). Celem projektu „Matryca Kurcmana – nowy instrument rynku pracy” jest poprawa efektywności funkcjonowania Powiatowych Urzędów Pracy (PUP) poprzez dostosowanie ich oferty do potrzeb rynku pracy. W efekcie - dzięki opracowaniu i wdrożeniu nowego instrumentu rynku pracy tj. „Matrycy Kurcmana”, podniesione zostaną standardy obsługi klientów Powiatowych Urzędów Pracy. Projekt skierowany jest do dziewięciu PUP z trzech województw:

- województwo małopolskie (PUP: Chrzanów, Olkusz i Oświęcim) – powiaty o charakterze przemysłowym,
- województwo podkarpackie (PUP: Lesko, Sanok, Ustrzyki Dolne) – powiaty o charakterze turystycznym;
- województwo świętokrzyskie (PUP: Staszów, Opatów, Jędrzejów) – powiaty o charakterze rolniczym.

Dobór beneficjentów do projektu dokonano w sposób celowy, aby po jego zakończeniu umożliwić multiplikację nowego narzędzia we wszystkich PUP w Polsce.

Prezentowany raport jest **podsumowaniem prac diagnostycznych**, od których rozpoczęto realizację projektu, a które trwały od czerwca do września 2006 r., prowadzonych na terenie powiatu oświęcimskiego przez zatrudnionego w projekcie koordynatora powiatowego. Celem diagnozy było wstępne rozpoznanie obecnej sytuacji oraz problemów powiatowego rynku

3

pracy, zapoznanie się z działalnością i funkcjonowaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, oraz stosowanej procedury obsługi osób bezrobotnych. Osobne miejsce poświęcono nowym formom pomocy dla bezrobotnych, które wprowadziła w życie w 2004 roku nowa ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ponadto w raporcie dokonano wstępnej charakterystyki pozostałych instytucji rynku pracy działających na terenie powiatu oświęcimskiego, przy czym należy zaznaczyć, iż szczegółowa analiza powiatowych instytucji rynku pracy i ich ofert dla bezrobotnych będzie przedmiotem prac w dalszym etapie projektu.

Bardzo ważnym elementem działań diagnostycznych podjętych w pierwszym etapie projektu było rozpoznanie opinii pracowników Powiatowego Urzędu Pracy na temat prowadzenia segmentacji bezrobotnych pod kątem posiadanych kwalifikacji i motywacji do pracy. Informacje te, uzyskane w drodze przeprowadzonych wywiadów indywidualnych, dały wiedzę o: obecnie stosowanych (lub nie) miernikach do pomiaru kwalifikacji i motywacji bezrobotnych oraz o możliwych potencjalnych barierach i obawach związanych z wprowadzeniem narzędzia do segmentacji bezrobotnych. Ponadto uzyskano propozycje stanowisk, w ramach których narzędzie do segmentacji powinno być stosowane, aby zapewnić jak najwyższą efektywność działania PUP w odniesieniu do obsługi i wsparcia osób bezrobotnych.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie zostały uzyskane z dwóch źródeł. Po pierwsze z danych źródłowych uzyskanych m.in.: z Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu oraz danych dostępnych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego (dane statystyczne). Natomiast drugim źródłem informacji były wywiady indywidualne przeprowadzane z pracownikami PUP w Oświęcimiu, oraz obserwacje uczestniczące w odniesieniu do: procesu rejestracji osoby bezrobotnej oraz wizyty u pośrednika pracy.

II. Bezrobocie w powiecie

2.1 Wielkość bezrobocia

Jednym z najważniejszych wskaźników odzwierciedlających sytuację na rynku pracy jest poziom bezrobocia – wyrażony procentowo udział zarejestrowanych bezrobotnych wśród ogółu aktywnych zawodowo. W 2005 roku wyłączono z ewidencji (odpływ osób bezrobotnych) w PUP w Oświęcimiu 11 847 osób – średnio 987 osób miesięcznie. Podejmujących pracę było 46,8% (5 542 osoby), z czego 753 to osoby zatrudnione w ramach prac interwencyjnych. W porównaniu do roku 2004 liczba wyrejestrowanych osób zwiększyła się o 519, niemniej jednak zauważono spadek osób podejmujących pracę zarówno subsydiowaną jak i niesubsydiowaną.

Pracodawcy zgłosili w 2005 r. do urzędu 2 502 oferty pracy. O 20 ofert pracy mniej niż w roku 2004 r. i o 129 mniej niż w 2003 r. Średnio na jedną ofertę pracy przypadało prawie 46 osób bezrobotnych.

Rok 2005 był również kolejnym rokiem zmian w prawie. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U z 2005 r. Nr 164 poz. 1366) wprowadziła szereg nowych instrumentów do walki z bezrobociem np. prace społecznie użyteczne oraz dodatek aktywizacyjny i stypendium z tytułu podjęcia nauki. Do 31.12.2005 r. przyznano 627 dodatkowych aktywizacyjnych i 15 stypendiów z tytułu podjęcia nauki.

Spośród osób, które zarejestrowały się było:

- 7 838 osób poprzednio pracujących;
- 248 osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy;
- 2 307 osób z prawem do zasiłku;
- 3 297 osób dotychczas nie pracujących;
- 2 559 osób zarejestrowanych po raz pierwszy.

Liczba osób zarejestrowanych według stanu na dzień 31.12.2005 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu wynosiła:

- 10 028 bezrobotnych (w tym 5 795 kobiet – ok. 58%);
- 1 037 uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych);
- 239 poszukujących pracy.

W 2005 r. wyłączono z ewidencji osób bezrobotnych 11 847, z czego 46,8% to osoby podejmujące zatrudnienie.

Tabela nr 1. Poziom bezrobocie w powiecie w latach 2000-2005.

	Stan na koniec roku:					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Liczba osób	9091	10886	10738	10866	10028	9316

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Tabela nr 2. Bezrobotni według gmin na koniec 2005 r.

Miasta	Ogółem			W tym z prawem do zasiłku	
	Udział procentowy	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
Oświęcim miasto	0,29	2729	1627	239	nie jest prowadzona statystyka
Brzeszcze	0,11	993	637	118	-
Chełmek	0,08	705	450	89	-
Gminy					
Oświęcim gmina	0,09	841	546	103	-
Polanka Wielka	0,02	191	126	19	-
Przeciszów	0,04	401	270	51	-
Zator	0,07	651	398	64	-
Osiek	0,05	437	276	52	-
Kęty	0,25	2368	1429	302	-
Razem powiat	-	9316	5759	1037	-
w tym wieś	0,40	3797	-	-	-

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Tabela nr 3. Stopa bezrobocia w 2005 r. – kraj, województwo, powiat oświęcimski.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
kraj	19,5	19,4	19,3	18,8	18,3	18	17,9	17,8	17,6	17,3	17,3	17,6
małopolska	15,3	15,4	15,2	14,8	14,2	14	13,9	13,7	13,6	13,4	13,5	13,8
powiat oświęcimski	18,5	18,4	18,1	17,8	17,1	17,4	17,1	16,7	16,2	16,5	16,6	16,9

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Tabela nr 4. Stopa bezrobocia w 2004 r. – kraj, województwo, powiat oświęcimski.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
kraj	20,6	20,6	20,5	20,0	19,6	19,5	19,3	19,1	18,9	18,7	18,7	19,1
małopolska	16,6	16,7	16,7	16,3	15,8	15,6	15,4	15,2	14,7	14,6	14,7	15,0
powiat oświęcimski	19,9	20,1	19,9	19,4	18,5	18,6	18,2	18	17,9	17,6	17,7	18,2

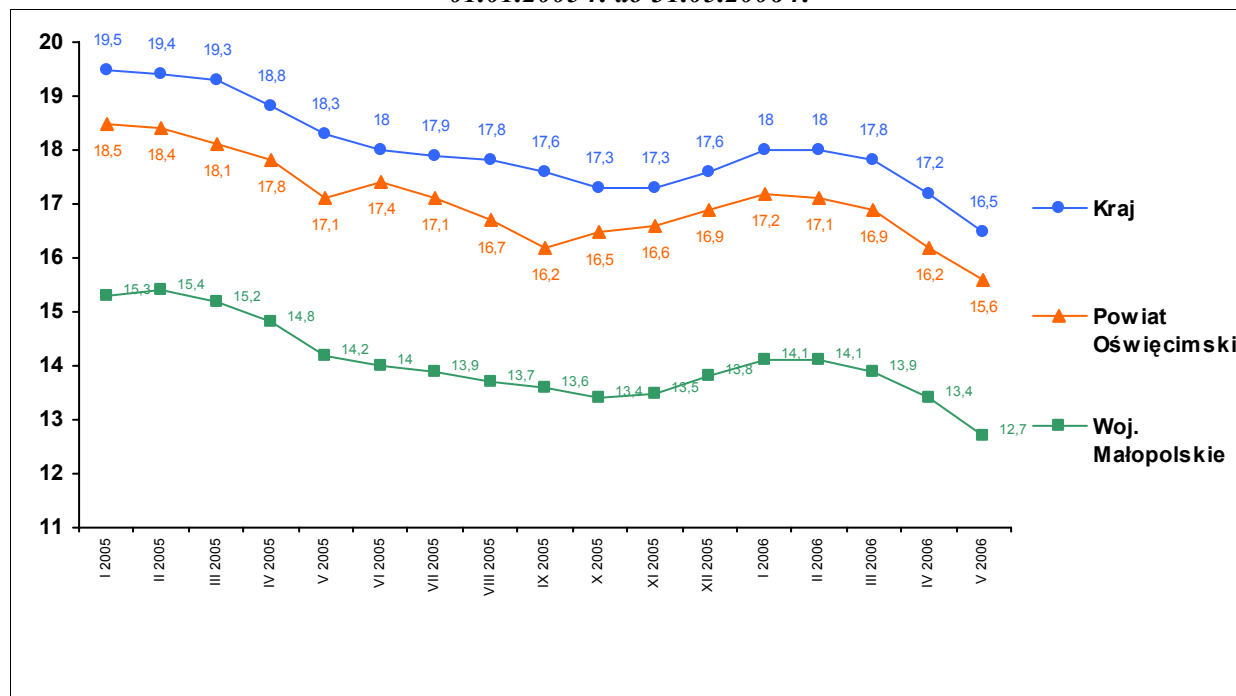
Źródło: Dane PUP Oświęcim

Tabela nr 5. Procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w latach 2003-2006 w powiecie oświęcimskim.

Miesiąc Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2003	10,9	10,7	10,5	9,6	9,7	9,9	9,1	8,4	8,9	9,2	9,2	9,7
2004	11,2	11,1	11,1	10,2	10,0	9,8	8,9	8,4	8,4	8,7	9,0	9,3
2005	10,6	10,6	10,5	10,2	9,6	9,2	9,4	9,3	10,0	9,9	10,4	11,1
2006	12,4	12,4	12,2	12,0	11,8	11,5	-	-	-	-	-	-

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia: kraj, województwo małopolskie, powiat oświęcimski w okresie od 01.01.2005 r. do 31.05.2006 r.

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Stopa bezrobocia w powiecie oświęcimskim w roku 2005 kształtowała się na poziomie około 17%, przy zarejestrowanej liczbie bezrobotnych ogółem wynoszącej 9 316. W stosunku do poprzedniego roku zmniejszeniu uległa liczba osób pozostających bez pracy (w 2004 r. w rejestrze PUP Oświęcim było 10 028 osób).

Od początku 2006 roku następowały widoczne wahania stopy bezrobocia. W styczniu wynosiła ona 17,2% ludności aktywnej zawodowo, a w następnych miesiącach systematycznie spadała, aż do 15,6% w maju. Podobne zjawisko miało miejsce zarówno w Małopolsce jak i w całym kraju.

W pierwszym półroczu 2006 r. zarejestrowało się 4 721 osób. W analogicznym okresie ubiegłego roku zarejestrowało się 5 236 osób, liczba rejestracji spadła w omawianych okresach o 515 osób. W pierwszym półroczu wyrejestrowanych zostało 5 745 osób a w ubiegłym roku 5 694 osób.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu na koniec czerwca 2006 r. wynosiła 8 292 i była o 250 osób niższa niż w poprzednim miesiącu. Spadek liczby bezrobotnych w I półroczu 2006 r. spowodowany jest m.in. sezonowością prac wiosenno-letnich i jest w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku w czerwcu 2006 r. jest znacznie wyższy.

2.2 Struktura bezrobocia (wiek, kwalifikacje, płeć, miejsce zamieszkania)

Według statystyk PUP Oświęcim najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby młode w przedziale wiekowym od 18 do 24 lat (2 719 osób, 29% ogółu bezrobotnych). Osoby zaliczające się do danej grupy znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji, ze względu na problemy lokalnego rynku pracy (mała ilość ofert pracy skierowanych dla ludzi rozpoczynających karierę zawodową) oraz ze względu na niskie kwalifikacje czy brak doświadczenia zawodowego.

W porównaniu z rokiem 2004 bezrobocie w tej grupie wiekowej uległo nieznacznemu obniżeniu (w 2004 r. bezrobotnych w wieku 18 - 24 lat było 3 203 osób, co stanowiło 31% ogółu bezrobotnych).

Wysoki jest również poziom bezrobocia wśród osób posiadających niskie kwalifikacje zawodowe:

1. Najliczniejszą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe – 37% ogółu wszystkich zarejestrowanych pozostających bez pracy;
2. Drugą grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim – 24%;
3. Osoby o najniższych kwalifikacjach – podstawowe i niepełne podstawowe – stanowią 22% bezrobotnych znajdujących się w rejestrach PUP Oświęcim.

Tabela nr 6. Ilość bezrobotnych w podziale ze względu na wiek według stanu na 31.12.2004r. w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego.

Wyszczególnienie	Wiek							Suma
	15 – 17	18 – 24	25 – 34	35 – 44	45 - 54	55 – 59	60 - 64	
Brzeszcze	0	339	282	147	204	17	4	993
Chełmek	0	185	203	148	149	17	3	705
Osiek	0	178	103	84	61	9	2	437
Oświęcim - miasto	0	702	789	540	596	93	9	2729
Oświęcim – gmina	0	273	250	152	143	23	0	841
Polanka Wielka	0	89	44	32	24	2	0	191
Przeciszów	0	154	107	69	58	11	2	401
Zator	0	203	173	134	125	15	1	651
Kęty – miasto	0	271	239	232	160	25	2	929
Kęty - gmina	0	325	402	294	364	47	7	1439
powiat oświęcimski	0	2719	2592	1832	1884	259	30	9316

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Tabela nr 7. Ilość bezrobotnych w podziale ze względu na poziom wykształcenia według stanu na 31.12.2005 r. w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego.

Wyszczególnienie	Wykształcenie				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe i niepełne podstawowe
Brzeszcze	85	299	80	325	204
Chełmek	43	182	58	271	151
Osiek	22	108	29	198	80
Oświęcim - miasto	207	624	283	893	722
Oświęcim – gmina	69	224	104	315	129
Polanka Wielka	12	59	24	68	28
Przeciszów	18	118	53	128	84
Zator	26	185	44	249	147
Kęty – miasto	38	171	88	429	203
Kęty - gmina	100	294	149	565	331
powiat oświęcimski	620	2264	912	3441	2079

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Bezrobotni zamieszkali na wsi. Liczba osób tej kategorii wyniosła na koniec 2005 r. – 3797 osób. Osoby te stanowiły 40% ogółu bezrobotnych. Bezrobocie wśród mieszkańców miast w danym okresie nieznacznie spadło.

Tabela nr 8. Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi i długotrwale bezrobotnych poszczególnych miesiącach 2005 r.

Miesiące	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zamieszkali na wsi	4079	4040	3963	3876	3683	3821	3793	3647	3523	3620	3703	3797
Bezrobotni długotrwale	6402	6417	6311	6222	5979	5989	5899	5866	5674	5771	5730	5731

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Tabela nr 9. Czas pozostawania bez pracy w 2005 r.

Wyszczególnienie		I kwartał	Udział %	II kwartał	%	III kwartał	%	IV kwartał	%
Czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	606	6,0	1164	12,2	897	10,1	823	8,8
	1 – 3 miesięcy	1408	14,1	1054	11	1109	12,5	1592	17,1
	3 – 6 miesięcy	1729	17,3	1198	12,5	1162	13,1	1332	14,3
	6 – 12 miesięcy	1590	15,9	1743	18,2	1472	16,6	1390	14,9
	12 – 24 miesięcy	1509	15	1415	14,8	1331	15	1395	15
	Pow. 24 miesięcy	3178	31,7	2996	31,3	2906	32,7	2784	29,9

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Udział osób długotrwale bezrobotnych (tj. pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy) wyniósł w 2005 roku około 45% (4 179 osób) ogółu bezrobotnych i w porównaniu z rokiem poprzednim (2004) ma tendencję spadkową (nieznaczny spadek o około 2%). Struktura bezrobocia wykazuje utrwalone cechy i w zasadniczy sposób nie odbiega od stanu z końca zeszłego roku. Jednak w stosunku do 2005 roku, niektóre parametry określające udział poszczególnych grup osób w ogólnej liczbie bezrobotnych uległy zmianie.

Kobiety stanowią 65% ogółu bezrobotnych (5 386 osób). Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych mają kobiety w gminie Przeciszów - 71,6% oraz w Polance Wielkiej i gminie

Oświęcim – 68%. Najmniej bezrobotnych kobiet zarejestrowanych jest z terenu miasta Oświęcim – 62%.

Na dzień 30 czerwca 2006 r. bezrobotni do 25 roku życia stanowili 27,2% ogółu bezrobotnych (2 253 osób). W roku ubiegłym udział tej grupy stanowił 30% ogółu bezrobotnych (2 894 osób). Najwyższy procent bezrobotnej młodzieży mieszka w gminie Polanka Wielka - 44,1% oraz w gminie Osiek - 40,6%.

Najmniejszy odsetek młodych osób bezrobotnych zamieszkuje w Kętach - 22,3%.

Tabela nr 10. Bezrobocia w powiecie oświęcimskim.

lp.	Wyszczególnienie	VI. 2005	VI. 2006
1.	Ilość bezrobotnych	9570	8292
a)	w tym kobiet	5954	5386
b)	z prawem do zasiłku	884 9,2%	957 11,5%
c)	zamieszkali na wsi	3821	3372
d)	długotrwale bezrobotni	5989	5067
2.	Struktura bezrobocia		
a)	bezrobotni w wieku do 25 roku życia	2894	2253
b)	wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niepełnym	2071	1912
c)	z wykształceniem zawodowym	3485	2933
d)	z wykształceniem im ogólnokształcącym	1005	980
e)	z wykształceniem średnim zawodowym	2473	1974
f)	z wykształceniem wyższym	536	493
g)	pozostający bez pracy 12-24 miesiące	1415	1262
h)	pozostający bez pracy powyżej 24 miesiące	2996	2570
3.	Podjęcia pracy ogółem	526	481
a)	w tym podjęcia pracy subsydiowanej	101	39
4.	Napływ i odpływ bezrobotnych		
a)	napływ	1256	765
b)	odpływ	1097	1015

Źródło: Dane PUP Oświęcim

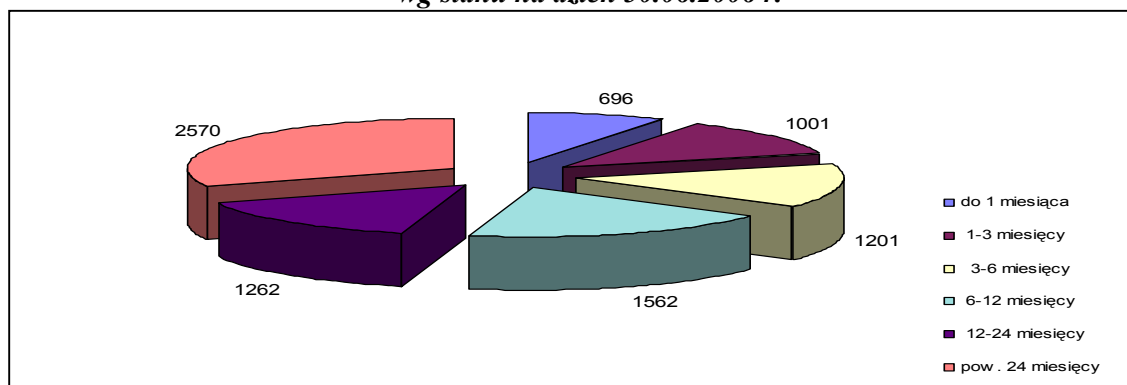
Tabela nr 11. Ilość bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego.

Wg stanu 30.06.2006 r. na dzień	Ogółem	Kobiety	Bezrobotni w wieku 18-24 lata
Brzeszcze	909	608	297
Chelmek	572	376	144
Osiek	376	253	153
Gmina Oświęcim	761	523	227
Miasto Oświęcim	2501	1552	576
Polanka Wielka	154	106	68
Przeciszów	359	257	135
Zator	534	360	177
Kęty	2126	1351	476
Razem	8292	5386	2253

Źródło: Dane PUP Oświęcim

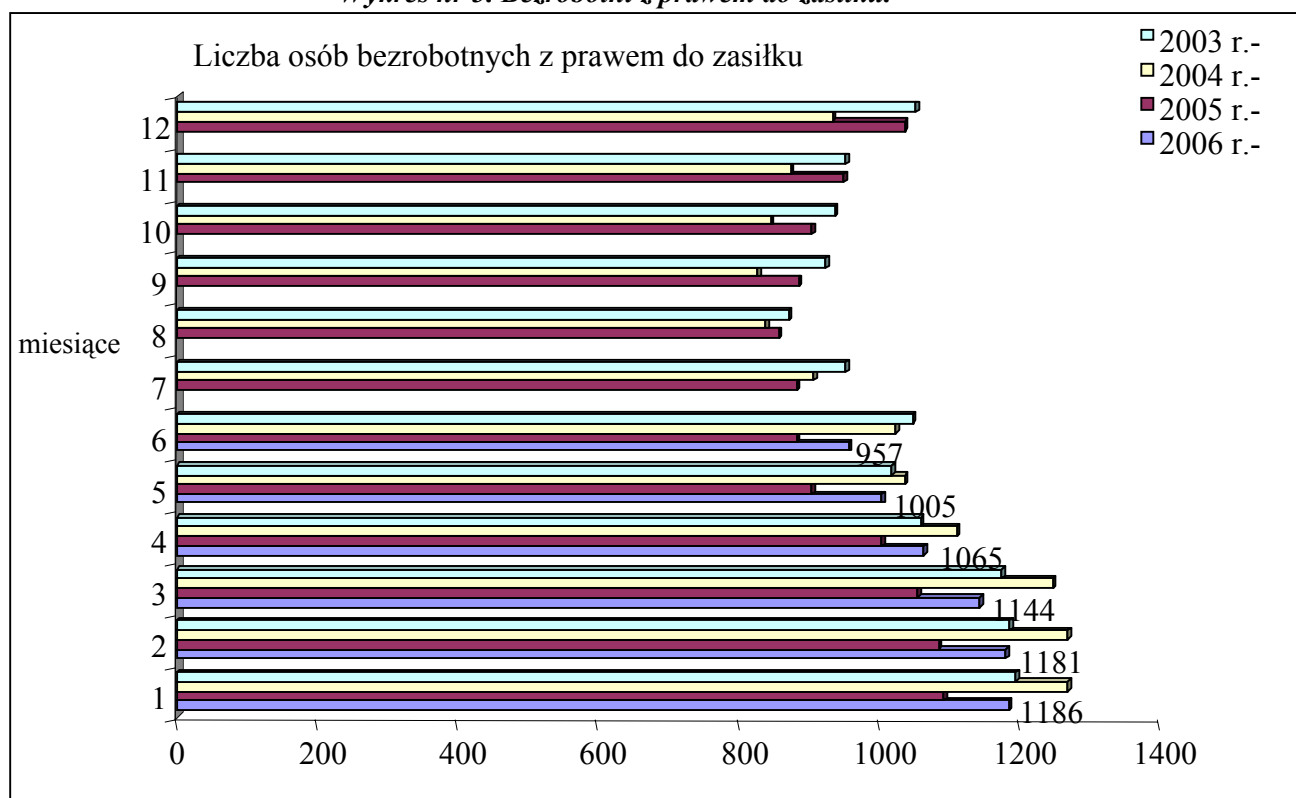
Osoby w wieku 25 - 34 lat stanowią 26,9% udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych, 35 - 44 lat – 20%, 45 - 54 lat – 22%, 55-59 lat – 3,5%, 60 - 64 lat – 0,4%. W porównaniu do 2001 roku największe zmiany dotyczą zagrożonej grupy wiekowej w wieku 18 - 24 lat – w ostatnich pięciu latach wskaźnik w tej grupie spadł o blisko 10%. Przyczyną tego spadku była min. realizacja przez PUP programów dla ludzi młodych, ze środków przyznanych algorytmem oraz w ramach środków EFS. Zanotowano natomiast wzrost bezrobocia w grupie 45 - 54 lat o 7,5% oraz w grupie 55 - 59 lat o 2,1%. Niepokojącym zjawiskiem jest zagrożenie bezrobociem długotrwałym. Na dzień 30.06.2006 r. bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało 46,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (3 832 osób), w tym bez pracy powyżej 2 lat było blisko 31% ogółu bezrobotnych.

Wykres nr 2. Ilość osób bezrobotnych w/g czasu pozostawania bez pracy wg stanu na dzień 30.06.2006 r.

Na koniec czerwca 2006 r. uprawnionych do pobierania zasiłku było 957 osób, co stanowi 11,5% ogółu bezrobotnych. W roku ubiegłym liczba uprawnionych wynosiła 884 osoby, tj. 9,2%.

Wykres nr 3. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

2.2.1 Analiza bezrobocia według zawodu¹

Od roku 2005 PUP Oświęcim prowadzi monitoring zawodów dysfunkcyjnych i deficytowych. Na podstawie opracowanych prognoz długofalowych (które sporządza się uwzględniając zapotrzebowanie rynku pracy na określonych pracowników) stwierdzić można, iż poszukiwane będą osoby z wykształceniem zawodowym (specjalistycznym – mechanicy, fryzjerzy, budowlańcy) w branży usługowej i turystycznej, informatycy, osoby ze znajomością języków obcych (poszukiwane są osoby znające język włoski).

Według stanu na dzień 30 czerwca 2006 r. w ilość bezrobotnych wynosiła 8 292 osoby i w porównaniu do 31 grudnia 2005 r. (9 570) zmniejszyła się o 1 278 (13%). Przyczyną spadku bezrobocia jest:

- wyraźny rozwój gospodarczy w kraju w tym powiatu (powstawanie nowych firm: np. „Mastruktion” w Zatorze zatrudniającej 20 pracowników, rozwój inwestycji: drogi, budownictwo);
- napływ inwestycji zewnętrznych oraz realizowane przez podmioty gospodarcze inwestycje na obszarze powiatu oświęcimskiego: w 2005 r. powstały 3 duże przedsiębiorstwa zatrudniające łącznie około 120 osób (3 sklepy sieci marketów: Lidl, Kaufland). Wzrost zatrudnienia obserwujemy się również w sektorze usług, w szczególności usług powiązanych z rekreacją-turystyką np.: budowa nowych hoteli, czy próba stworzenia „Doliny Karpią” w Zatorze – ośrodka rekreacyjnego skierowanego do osób preferujących aktywny wypoczynek;
- duża ilość środków publicznych w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczona dla pracodawców na zatrudnienie bezrobotnych (staże, przygotowania zawodowe, prace interwencyjne, bezzwrotne środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, inne);
- wyjazdy bezrobotnych do pracy za granicą. Zjawisko to w szczególności dotyczy osób młodych, ponieważ warunki pracy i płacy nie spełniają ambicji zawodowych młodzieży.

¹ Informacje PUP Oświęcim: RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE OŚWIĘCIMSKIM W I PÓLROCZU 2006 ROKU; Sporządził Zespół w składzie: Zofia Bułka, Dorota Chromik, Magdalena Kopeć Wioleta Hadło.

Tabela nr 12. Wybrane elementy struktury bezrobotnych w latach 2005 – 2006, bezrobotni według zawodów w powiecie oświęcimskim, stan na dzień 30.06.2006 r.

lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni w zawodzie wg stanu na 30.06.2006	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	Bezrobotni w zawodzie wg stanu na 30.06.2005	Wzrost/ Spadek 2006/2005
1	bez zawodu	1256	201	1238	+18
2	sprzedawca	740	343	816	- 76
3	asystent ekonomiczny (zawód szkolny: technik ekonomista)	278	54	326	- 48
4	kucharz	213	87	242	-29
5	krawiec	192	88	210	- 18
6	ślusarz	178	69	216	- 38
7	murarz	125	54	146	- 21
8	pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	125	43	175	- 50
9	technik mechanik	119	28	152	- 33
10	sprzątaczką	118	74	120	- 2
11	obuwnik przemysłowy	115	73	95	+20
12	fryzjer (zawody szkolne: fryzjer, technik usług fryzjerskich)	112	40	110	+ 2

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Jak wynika z powyższej tabeli najczęściej (1 256) zarejestrowanych jest „bez zawodu”, co stanowi 15% ogółu bezrobotnych. Grupę tę tworzą głównie kobiety z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym. W tej grupie występuje 201 osób długotrwale bezrobotnych tj. pozostających w ewidencji powyżej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat. W porównaniu do ubiegłego roku ilość bezrobotnych bez zawodu (1 238) zwiększyła się o 18 osób. Inne znaczące zawody występujące w ewidencji bezrobotnych w I półroczu 2006 r.: 740 (8,9%) sprzedawcy 278 ekonomiści (3,3%); 213 kucharze (2,6%); 192 krawcowe (2,3%); fryzjerki (1,3%); 115 obuwnicy (1,3%); 178 ślusarze (2,1%); 125 murarze (1,5%); 125 mechanicy pojazdów samochodowych.

2.2.2 Analiza ofert pracy według zawodów.

Według stanu na dzień 30.06.2006 r. Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu dysponował 1218 ofertami pracy. Nie wszystkie oferty pracy pracodawcy zgłaszali do urzędu o czym świadczy fakt że 2 642 bezrobotnych zgłosiło podjęcie pracy i zostali usunięci z ewidencji. Przyczyny niezgłaszania przez pracodawców ofert pracy do urzędu: opinia o stosunkowo niskich kwalifikacjach zarejestrowanych w PUP bezrobotnych, konieczność wypełniania różnych formularzy (druk oferty pracy, wnioski w przypadku refundowanego zatrudnienia). Stosunkowo dużym powodzeniem wśród pracodawców cieszą się kilkumiesięczne staże i przygotowania zawodowe, ponieważ w całości są finansowane ze środków publicznych.

Tabela nr 13. Porównanie ilościowe ofert pracy.

	Łączna ilość ofert pracy	Oferty subsydiowane	Oferty niesubsydiowane	Samodzielne podjęcia pracy
I półrocze 2005	1152	859	293	2312
I półrocze 2006	1218	942	276	2642

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Jak wynika z powyższej tabeli ilość ofert pracy w I półroczu 2006 r. w stosunku do pierwszego półrocza 2005 r. nieznacznie wzrosła (5,7%). Równocześnie wzrosła ilość ofert pracy subsydiowanych a także samodzielnych podjęć pracy. Wzrost ilości ofert pracy wynika z widocznego rozwoju gospodarczego oraz lokalnych inwestycji i przedsięwzięć gospodarczych, sezonowego wzrostu zatrudnienia w budownictwie i usługach, zwiększonej ilości środków publicznych, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego oferowanych przez urząd pracy pracodawcom i instytucjom. W badanym okresie wystąpił spadek ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do realizacji urzędu pracy (z 293 do 276).

**Tabela nr 14. Oferty pracy w okresie od
1 stycznia do 30 czerwca 2006 r.**

lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2006 r.
1	robotnik gospodarczy	328
2	pracownik biurowy [zawód szkolny: technik prac biurowych]	141
3	sprzedawca	108
4	pracownik administracyjny [zawód szkolny: technik administracji]	95
5	szwaczka	30
6	wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	24
7	robotnik pomocniczy w przemśle przetwórczym	23
8	sprzątaczką	22
9	pomoc kuchenna	17
10	dróżnik obchodowy	14
11	krawiec	14
12	bibliotekarz	13
13	operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	13
14	robotnik budowlany	12
15	pielęgniarka	11
16	sekretarka	11
17	kucharz	11
18	opiekunka dziecięca	10
19	ślusarz	10

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Z analizy zgłoszonych ofert pracy wynika, że w pierwszym półroczu 2006 r. najliczniejszymi ofertami były: 328 ofert pracy w zawodzie robotnik gospodarczy; 141 ofert w zawodzie pracownik biurowy; 108 ofert pracy w zawodzie sprzedawca; 95 ofert pracy w zawodzie pracownik administracyjny; 30 ofert pracy w zawodzie szwaczka; 24 oferty w zawodzie wychowawca w placówce oświatowej.

2.2.3 Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawód nadwyżkowy to taki zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Tabela nr 15. Zawody deficytowe w powiecie oświęcimskim.

lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu
1	archiwista	1,3333	0
2	operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,8333	0
3	bibliotekarz	2,1667	0,3333
4	wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	4	0,6667
5	opiekunka dziecięca	1,6667	0,5
6	operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	2,1667	0,6667
7	fizjoterapeuta	0,8333	0,3333
8	operator maszyny rozlewniczej	0,8333	0,3333
9	pielęgniarka	1,8333	0,8333
10	repcjonista	1,1667	0,6667
11	inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	0,5	0,3333

Źródło: Dane PUP Oświęcim

W grupie zawodów nadwyżkowych znalazły się m.in. następujące zawody: ślusarz, magazynier, technik elektryk, robotnik budowlany, krawiec, sprzedawca, sprzątaczką. Oznacza to, że istnieje mniejsze zapotrzebowanie na pracowników o danych kwalifikacjach, niż rzeczywista ilość osób posiadających te kwalifikacje.

Tabela nr 16. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów.

lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	ślusarz	1,6667	20,1667	0,0826
2	magazynier	1,3333	10,5	0,127
3	technik elektryk	1	7,6667	0,1304
4	robotnik budowlany	2	13,6667	0,1463
5	krawiec	2,3333	13,3333	0,175
6	sprzedawca	18	58	0,3103
7	sprzątaczką	3,6667	6,3333	0,5789

III. Potencjał Powiatowego Urzędu Pracy

3.1 Struktura organizacyjna Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu

W strukturze organizacyjnej PUP w Oświęcimiu komórkami organizacyjnymi są:

1. Dział Pośrednictwa, Poradnictwa i Rynku Pracy;
2. Dział Informacji, Ewidencji i Świadczeń;
3. Dział Finansowo – Księgowy;
4. Dział Organizacyjno – Administracyjny.

Filia Kęty jest wyodrębnioną organizacyjnie częścią PUP Oświęcim realizującą ustawowe zadania komórek organizacyjnych na obszarze gminy Kęty. W skład Filii wchodzi:

1. Stanowisko ds. pośrednictwa i poradnictwa;
2. Stanowisko ds. finansowo księgowych;
3. Stanowisko ds. organizacyjno-administracyjnych;
4. Stanowisko ds. informacji, ewidencji i świadczeń.

3.1.1 Zatrudnienie w PUP Oświęcim.

Według stanu na dzień 31.12.2005 r. w PUP Oświęcim zatrudnionych było 50 osób, w tym 19 osoby w ramach robót publicznych.

**Tabela nr 17. Ilość zatrudnionych pracowników PUP w Oświęcimiu (w etatach),
według stanu na 31 grudnia.**

Rok	Zatrudnienie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu (etaty)						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Zatrudnienie w ramach Funduszu Płac (w przeliczeniu na pełny etat)	43	40,5	41,5	39	41	41	48,5
Zatrudnienie w ramach PFRON-u i Funduszu Pracy (w przeliczeniu na pełny etat)	22	4	6	12	17	22	18,5
Razem	65	44,5	47,5	51	58	63	67

Źródło: Dane PUP Oświęcim

Zwiększenie liczebności kadry PUP Oświęcim wiązało się z koniecznością dostosowania świadczonych usług z zakresu poradnictwa i pośrednictwa pracy do standardów panujących w Unii Europejskiej (np. udział w sieci EURES). Nowe warunki stworzyły potrzebę zatrudnienia kadry wykazującą się specjalistyczną wiedzą i wysokimi kwalifikacjami (na stanowiskach specjalistów ds. projektów, stanowisko do obsługi realizowanych programów w ramach EFS, doradców i pośredników zawodowych). W konsekwencji przyczyniło się to do zwiększenia sprawności obsługi osób bezrobotnych oraz umożliwiło realizację zadań zgodnych z kierunkami i priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy.

3.1.2 Wyposażenie urzędu i administrowanie systemem informatycznym.

Istotna, ze względu na usprawnienie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, była wymiana wszystkich komputerów o parametrach Pentium 166 i słabszych, które charakteryzowały się zbyt niską wydajnością, zwłaszcza w kontekście wysokich wymagań wydajnościowych oprogramowania SI PULS. PUP otrzymał także w ramach zakupów centralnych (organizowanych przez ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej), nowy serwer oraz kiosk multimedialny, który umożliwia osobie bezrobotnej dostęp do ofert pracy zamieszczonych przez pracodawców na stronach internetowych.

Ze względu na zakończenie projektu nad nowym systemem informatycznym „SYRIUSZ” w aplikacji FOB (Formalna Obsługa Bezrobotnego) pracownicy PUP uczestniczyli w seminariach, które miały na celu przygotowanie techniczne do pracy w/w systemie oraz umiejętnie wykorzystywać szkolenia on-line. Powiatowy Urząd Pracy posiada własną stronę internetową, umożliwiającą bieżący dostęp do informacji związanych z działalnością Urzędu (www.pup.oswiecim.pl). Od lipca 2002 roku PUP Oświęcim pracuje na jednolitym systemie informatycznym „PULS”.

3.1.3 Zakres zadań poszczególnych stanowisk w PUP Oświęcim.

Rejestracja osób bezrobotnych (zadania z zakresu ewidencji i świadczeń na rzecz bezrobotnych)

Do obowiązków tego stanowiska należy: rejestracja osób bezrobotnych zgłaszających się do PUP; udzielanie informacji na temat usług PUP; prowadzenie usług z zakresu ubezpieczeń społecznych (wydawanie legitymacji ubezpieczeniowych); wydawanie zaświadczeń dotyczących statusu osób bezrobotnych; zakładanie teczek osobowych osób bezrobotnych;

Pośrednictwo pracy

Polega między innymi na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach, pozyskiwaniu ofert pracy, organizowaniu kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami, rozpoznawanie oczekiwań bezrobotnych w zakresie poszukiwania pracy, udzielanie pomocy w doborze oferty pracy; w stosunku do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przedstawianie propozycji zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia prac interwencyjnych oraz robót publicznych; informowanie bezrobotnych i poszukujących pracy o aktualnych możliwościach odbycia stażu, szkolenia, uzyskania refundacji na zatrudnienie subsydiowane, dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, kosztów pomocy prawnej, konsultacji doradztwa, dofinansowania wyposażania miejsca pracy; wydawanie skierowań do pracy oraz aktualizowaniu bazy danych.

Międzynarodowe pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES

Główne zadania dotyczą: udzielania informacji o warunkach pracy i życia w krajach UE, ułatwianie pokonywania przeszkód w mobilności zawodowej.

Pośrednictwo pracy - specjalista ds. aktywnych form:

Główne zadania to udzielanie informacji na temat dostępnych form pomocy, przyjmowanie od osób bezrobotnych wniosków dotyczących staży, zawieranie umów stażowych pomiędzy pracodawcą a klientem PUP.

Specjalista ds. rozwoju zawodowego

Odpowiada za organizowanie szkoleń (od wyboru jednostki szkolącej, zawarcia umowy, po wydanie decyzji); udzielanie informacji bezrobotnym na temat kursów; pomoc w wyborze kierunku szkolenia, prowadzenie rejestru osób chętnych na szkolenia grupowe; informowanie o innych ofertach urzędu).

Specjalista ds. aktywnych form

Główne zadania to udzielanie informacji na temat dostępnych form pomocy; informowanie o aktualnych ofertach pracy; organizowanie robót i prac społecznie użytecznych; ocena i kwalifikowanie poszczególnych osób do odpowiednich formy pomocy.

Specjalista ds. potwierdzanie gotowości do pracy

Odpowiada za potwierdzanie gotowości do podjęcia pracy, przez osobę bezrobotną; wyznaczanie kolejnych terminów wizyt do PUP, wydawanie zaświadczeń do innych instytucji (np.: MOPS, ZUS, US, Banki, Szkoły - w przypadku stypendium), wypłacanie stypendium stażowego i szkoleniowego bezrobotnym.

Doradca zawodowy:

Do kompetencji doradcy zawodowego należy poradnictwo indywidualne, grupowe; informowanie klientów o realizowanych przez PUP Oświęcim formach pomocy, skierowanych do osób bezrobotnych; prowadzenie z osobami bezrobotnymi

Indywidualnego Planu Działania, które mają na celu określić predyspozycje po względem: kwalifikacji, motywacji, planów zawodowych, cech osobowościowych danego bezrobotnego; przygotowanie klientów PUP do prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcami, prowadzenie rekrutacji osób bezrobotnych na szkolenia oraz inne aktywne formy pomocy. Współpraca z GOPS i MOPS w celu znalezienia odpowiedniej pracy dla osoby bezrobotnej.

3.2 Działalność PUP w zakresie działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy

Działania wynikające z Funduszu Pracy

Powiatowe Urząd Pracy realizują swoje zadania zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która kładzie szczególny nacisk na działania aktywne wspierające powstawanie nowych miejsc pracy oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Są to:

- szkolenia;
- staże zawodowe;
- przygotowanie zawodowe w miejscu pracy;
- prace interwencyjne;
- jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- refundacja doposażenia/wyposażenia nowych miejsc pracy.

Ogółem w roku 2005 na rachunki PUP w Oświęcimiu wpłynęły środki w łącznej wartości 14.495.721,06 zł, w tym 14.050.371,10 zł to środki przekazane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Plan wydatków na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu ustalony został na 2005 r. decyzjami Ministra Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 7.122.100 zł. Wydatki ogółem za 2005 r. prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 18. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (ogółem):

Wyszczególnienie	Wykonanie na 31.12.2005	Ilość zaktywizowanych osób
szkolenia:	554 185,56	479
koszty szkoleń	359 944,42	-
przejazdy na szkolenia	81 713,57	-
badanie lekarskie	30,00	-
stypendia szkoleniowe	75 518,57	-
dotatki szkoleniowe	36 979,00	-
prace interwencyjne	431 924,43	194
roboty publiczne	1 699 332,27	439
składki do KRUS	927,20	0
stypendium stażowe	1 607 255,18	537
refundacja składek na ubezpieczenia społeczne	1 843,43	0
refundacja wynagrodzeń pracowników młodocianych	165 034,75	0
koszty doposażenia stanowisk pracy	203283,56	8
stypendia za przygotowanie zawodowe	1217581,76	601
środki na podjęcie działalności gosp.	1083698,59	108
Razem	6 965 066,73	2366

Źródło: dane PUP Oświęcim

**Tabela nr 19. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
w I półroczu 2006 r.**

lp.	Źródło pochodzenia środków i przeznaczenie	Wielkość środków	Ilość zaktywizowanych osób
1.	Środki przyznane algorytmem – MPiPS - szkolenia; - staże i przygotowanie zawodowe; - prace interwencyjne; - roboty publiczne; - prace społecznie użyteczne; - rozpoczęcie działalności	4 014 800,00	753

	gospodarczej; - refundacja wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego,		
2.	Na wniosek PUP w Oświęcimiu – program regionalny „Bezpieczny Wał” – MPiPS; - roboty publiczne,	206 800,00	0
3.	Na wniosek PUP w Oświęcimiu – dodatkowe środki MPiPS na rozpoczynanie działalności gospodarczej przez bezrobotnych i na staże, - staże; - rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej	316 900,00	74
4.	Dodatkowe środki z EFS na kontynuację zadań z 2005 r. w ramach Działania 1.2 (na wniosek PUP w Oświęcimiu),	28 000,00	23
5.	Dodatkowe środki z EFS na kontynuację zadań z 2005r. w ramach Działania 1.3 (na wniosek PUP w Oświęcimiu),	12 200,00	
6.	Środki z EFS na realizację zadań w 2006r. w ramach Działania 1.2 (na wniosek PUP w Oświęcimiu), - staże, przygotowania zawodowe; - prace interwencyjne; - szkolenia; - własna działalność gospodarcza,	1 014 600,00	257
7.	Środki z EFS na realizację zadań w 2006r. w ramach Działania 1.3 (na wniosek PUP w Oświęcimiu), - przygotowania do wykonywania zawodu; - szkolenia; - prace interwencyjne; - własna działalność gospodarcza,	1 014 600,00	

8.	Dodatkowe środki z EFS na kontynuację zadań w 2005 r. w ramach działania 1.5 (na wniosek PUP w Oświęcimiu),	375 602,56	-
9.	Środki z EFS na realizację zadań w 2006 r. w ramach Działania 1.5 (na wniosek PUP w Oświęcimiu), - przygotowywania do zawodu; - szkolenia; - prace interwencyjne,	262 945,44	-
Razem:		7 246 448,00	1 107

Źródło: dane PUP Oświęcim

Projekty własne PUP (EFS i inne)

Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu realizuje w 2006 roku cztery projekty finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tabela nr 20. Projekty PUP w Oświęcimiu będące w trakcie realizacji.

Ip.	Nazwa projektu	Wartość projektu (zł)	Dofinansowanie z EFS (zł)	Wkład własny - Fundusz Pracy (zł)	Ilość osób
1	"Kariera zawodowa- Nowy rozdział" - Działanie 1.5 SPO RZL- okres realizacji 15.08.2005 - 31.12.2006	501 613,20	401 290,56	100 322,64	120
2	"Doświadczenie zawodowe" - Działanie 1.2 SPO RZL – okres realizacji 01.04.2006 -1.12.2007	3 167 944,10	2 216 827,58	840 464,52	719

3	"Nowe horyzonty" - Działanie 1.3 SPO RZL - okres realizacji 01.04.2006- 31.12.2007	3 063 723,00	2 216 827,58	791 569,42	634
4	"Czas na zmiany" - Działanie 1.5 SPO RZL- okres realizacji 01.05.2006- 30.06.2007	545 896,80	415 549,44	103 887,36	130
Razem 1+4		7 279 177,10	5 250 495,16	1 836 243,94	1 603

Źródło: dane PUP Oświęcim

Projekt pn. „**Doświadczenie zawodowe**”, realizowany jest w okresie od 1 kwietnia 2006 r. do 31 grudnia 2007 r. W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia:

- poradnictwo zawodowe dla 719 osób;
- pośrednictwo pracy dla 579 osób;
- staże dla 444 osób;
- przygotowanie zawodowe dla 95 osób;
- subsydiowane zatrudnienie u pracodawcy prywatnego dla 40 osób;
- szkolenia zawodowe dla 140 osób;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla 25 osób.

Projekt pn. „**Nowe horyzonty**” Projekt realizowany jest w okresie od 1 kwietnia 2006 r. do 31 grudnia 2007 r.

W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia:

- poradnictwo zawodowe dla 634 osoby;
- pośrednictwo pracy dla 300 osób;
- przygotowanie zawodowe dla 280 osób;
- subsydiowane zatrudnienie u pracodawcy prywatnego dla 20 osób;
- szkolenia zawodowe dla 334 osób;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla 98 osób.

Projekt pn. „**Czas na zmiany**” realizowany jest od 1 maja 2006 r. do 30 czerwca 2007 r. W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia:

- poradnictwo zawodowe dla 130 osób;
- pośrednictwo pracy dla 110 osób;
- staże dla 10 osób;
- przygotowanie zawodowe dla 90 osób;
- subsydiowane zatrudnienie u pracodawcy prywatnego dla 10 osób;
- szkolenia zawodowe dla 20 osób.

Projekt pn. „**Zaradna kobieta**” w ramach Działanie 1.6 SPO RZL „Integracja i reintegracja zawodowa kobiet” realizowany jest w okresie 1 listopada 2006 r. do 31 grudnia 2007 r. Projekt ma na celu aktywizację zawodową i społeczną kobiet poprzez udzielenie wsparcia prowadzącego do podniesienia ich kwalifikacji, zwiększenia doświadczenia zawodowego oraz zwiększenia szans na zatrudnienie. W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia:

- poradnictwo zawodowe dla 170 osób;
- pośrednictwo pracy dla 120 osób;
- staże dla 30 osób;
- przygotowanie zawodowe dla 80 osób,
- subsydiowane zatrudnienie u pracodawcy prywatnego dla 10 osób;
- szkolenia zawodowe dla 50 osób;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla 10 osób.

Projekty, które zrealizował PUP w Oświęcimiu:

Projekt pn. „**Start zawodowy**” skierowany był do osób poniżej 25 roku życia pozostających w ewidencji bezrobotnych do 12 miesięcy oraz w przypadku absolwentów wyższych uczelni do 27 lat. Projekt był realizowany na terenie powiatu oświęcimskiego. Udział w projekcie polegał na świadczeniu usług z zakresu poradnictwa zawodowego, pośrednictwa, szkoleniach, pracach interwencyjnych, stażach, przyznawaniu środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Projekt pn. „**Pierwszy krok**” skierowany był do osób poniżej 25 roku życia, zarejestrowanych do 24 miesięcy. Realizowane wsparcie miało charakter „kompleksowy”: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, szkolenia, pracach interwencyjnych, stażach, przyznawaniu środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Projekt był realizowany na terenie powiatu oświęcimskiego i powiatów ościennych a także na terenie miast Bielsko-Biała i Tychy.

Projekt pn. „**Szansa na zatrudnienie**” skierowany był do osób powyżej 25 lat, pozostających w ewidencji do 24 miesięcy. Realizowany na terenie powiatu oświęcimskiego. Realizowano następujące zadania: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, prace interwencyjne, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Projekt pn. „**Nowy rozdział**” skierowany był do osób powyżej 25 roku życia, zarejestrowanych do 24 miesięcy z wyłączeniem absolwentów. Realizowane zadania: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, prace interwencyjne, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Projekt był realizowany na terenie powiatu oświęcimskiego i powiatów ościennych, a także na terenie miast Bielsko-Biała i Tychy.

Projekt pn. „**Kariera zawodowa – nowy rozdział**” skierowany był do osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy. Realizacja poprzez: poradnictwo i pośrednictwo zawodowe, staże, przygotowanie do wykonywania zawodu, szkolenia.

Projekt pn. „**Skok – sam kształtuję obraz kariery**” współfinansowany ze środków PHARE 2002 SSG. Grupą docelową były młode osoby do 27 roku życia. Formy wsparcia w ramach projektu: staże, przygotowanie do wykonywania zawodu, szkolenia. Każdy uczestnik miał opracowany własny Indywidualny Plan Działania. Projekt realizowany był w okresie od 1 grudnia 2004 r. do 30 listopada 2005 r. na terenie powiatu oświęcimskiego i powiatów ościennych a także na terenie miast Bielsko – Biała i Tychy. Całkowita wartość zrealizowanego projektu wyniosła 112 003 Euro. Dzięki tym środkom możliwe było zaktywizowanie grupy 150 osób bezrobotnych.

**Tabela nr 21. Projekty współfinansowane ze środków EFS
oraz Funduszu Phare.**

I.p.	Nazwa projektu	Wartość projektu (zł)	Dofinansowanie z EFS/Phare (zł)	Wkład własny - Fundusz Pracy (zł)	Ilość osób
1	„Start zawodowy” - Działanie 1.2 SPO RZL – okres realizacji 28.05.2004- 30.06.2005	1 762 269,28	1 633 898,00	0,00	665
2	„Szansa na zatrudnienie” - Działanie 1.3 SPO RZL - okres realizacji 28.05.2004- .06.2005	326 909,76	311 252,00	0,00	143
3	„SKOK – sam kształtuje obraz kariery” – Phare 2002 SSG - okres realizacji 01.12.2004- 30.11.2005	443 143,79	285 172,06	184 971,73	190
4	"Pierwszy krok" - Działanie 1.2 SPO RZL -okres realizacji 01.05.2005- 30.04.2006	1 632 111,18	1 096 565,85	434 377,27	601
5	"Nowy rozdział" - Działanie 1.3 SPO RZL - okres realizacji 01.05.2005- 30.04.2006	761 583,25	509 212,46	195 543,18	239
Razem 1+5		4 926 017,26	3 809 100,37	814 892,18	1 838

3.3 Identyfikacja powiatowych programów związanych z rozwojem gospodarczym i rynkiem pracy, rozwojem przedsiębiorczości, tworzeniem miejsc pracy.

Program Rozwoju Lokalnego został przyjęty przez Radę Powiatu w Oświęcimiu 9 czerwca 2004 r. Przedstawia sytuację społeczno – ekonomiczną powiatu oświęcimskiego, wyznacza cele, formułuje priorytety oraz zawiera opis zadań przewidzianych do realizacji w celu osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego powiatu. Szacuje spodziewane efekty planowanych interwencji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych powiatu. Plan Rozwoju Lokalnego ma umożliwić asymilację zewnętrznych środków finansowych w zakresie szerszym niż wynikającym z aktualnych możliwości budżetowych powiatu. Ocenę możliwości finansowych przedsięwzięć inwestycyjno – remontowych, a następnie analizę ekonomiczno – finansową wykonalności Planu oparto zarówno o przesłanki makroekonomiczne jak, przede wszystkim analizę sytuacji gospodarczo ekonomicznej powiatu w ostatnich latach, w tym szczegółową analizę budżetu.

Program Rozwoju Lokalnego zakłada:

- Rozwój zasobów ludzkich;
- Rozwój zatrudnienia;
- Rozwój obszarów wiejskich;
- Wzmocnienie potencjału rozwojowego
- Przeciwdziałanie marginalizacji.

Celem Program Rozwoju Lokalnego jest (przede wszystkim w ramach ZPORR) osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z UE na poziomie krajowym i regionalnym. Plan Rozwoju Lokalnego jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno – gospodarczą powiatu oświęcimskiego na lata 2004 – 2006. Dokument został przygotowany na podstawie wytycznych zawartych w: Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004 – 2006, Narodowy programie przygotowania do członkostwa w Unii Europejskiej

(Komitet Integracji Europejskiej, Warszawa 1998 r.), Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego (Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2000 r.), Długookresowej strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju – Polska 2025 (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r.), Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego z czerwca 2000 r. Najważniejszym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju powiatu oraz zakres celów, priorytetów i zadań niniejszego Planu Rozwoju Lokalnego jest Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego i Program Gospodarczy Powiatu Oświęcimskiego na lata 2003 - 2006.

Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego zakłada:

- Rozwój potencjału gospodarczego (wzrost dochodów powiatu, promocja gospodarcza powiatu, dostępność komunikacyjna i telekomunikacyjna, wysoki poziom inwestycji kapitałowych tworzących nowe miejsca pracy, system wspierania przedsiębiorczości, istnienie dziedzin gospodarki rozwijających się w oparciu o rynki Małopolski, Śląska oraz Podbeskidzia, efektywne rolnictwo ekologiczne);
- Edukacja i kultura (wysoki poziom wykształcenia mieszkańców powiatu, powiat centrum kulturalnym i szkolnictwa wyższego, promocja dziedzictwa historycznego oraz kulturalnego, utrzymanie dobrego stanu zabytków kultury);
- Bezpieczeństwo społeczne (Dobre zdrowie mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej, Poczucie bezpieczeństwa publicznego, istnienie niskiego stanu patologii społecznych, wskaźnik bezrobocia zmniejszony do poziomu bezpiecznego);
- Ochrona środowiska i infrastruktura techniczna (istnienie wysokiej jakości środowiska naturalnego, warunki do zwiększenia ruchu rowerowego, istnienie dobrej infrastruktury technicznej, zwłaszcza na terenach wiejskich);
- Jakość życia (wysoki poziom zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych na terenie powiatu, jakość życia na poziomie standardów UE);
- Promocja powiatu (strategia rozwoju powiatu jest znana na terenie powiatu i poza nim, skuteczna promocja ziemi oświęcimskiej, pozytywny wizerunek powiatu, funkcjonowanie na terenie powiatu instytucji o znaczeniu wojewódzkim i międzynarodowym);

- Integracja powiatu (pozytywne poczucie przynależności do społeczności regionu, stworzenie systemu komunikacji społecznej w powiecie (dwukierunkowej), otwartość na innych i przyjazny stosunek społeczności powiatu do bliższego i dalszego otoczenia powiatu).

Program Partnerstwa Lokalnego realizowanego przez PUP Oświęcim, zmierza do ożywienia gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w powiatach i gminach przy udziale lokalnych przedsiębiorców, samorządów, instytucji, organizacji pozarządowych, lokalnych mediów i młodzieży.

Partnerstwo na rzecz rozwoju Lokalnego Rynku Pracy na terenie Małopolski Zachodniej, działające na podstawie porozumienia między PUP Oświęcim oraz PUP Chrzanów i PUP Olkusz, zawartego w dniu 19 maja 2006 r. Ma na celu przeciwdziałanie bezrobociu i prowadzenie aktywnych działań na rzecz rozwoju rynku pracy na terenie powiatów oświęcimskiego, chrzanowskiego i olkuskiego. Zakłada również:

- promowanie i rekomendowanie działań i przedsięwzięć Powiatowego Urzędu Pracy poprzez włączanie ich w inicjatywy regionalne;
- zbliżenie i połączenie działań PUP Oświęcim, PUP Olkusz i PUP Chrzanów;
- pełniejsze wykorzystanie możliwości i potencjału PUP;
- wymianę doświadczeń pomiędzy PUP;
- prowadzenie działań promocyjnych;
- współpracę przy organizacji giełd pracy;
- aktywizację społeczności lokalnej;
- kreowanie i wspieranie projektów służących rozwojowi lokalnego rynku pracy.

Program rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych jest realizowany na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.). W ramach tej ustawy na powiaty nałożony jest obowiązek opracowywania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób

niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. W Oświęcimiu wdrażaniem tego projektu zajmuje się między innymi Powiatowy Urząd Pracy oraz Starosta Oświęcimski. Główne założenia to:

- podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób;
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej;
- doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne;
- współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych.

Rada powiatu w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczają środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywane samorządowi powiatowemu na podstawie algorytmu.

Na terenie powiatu oświęcimskiego realizowanych jest kilka projektów związanych z rynkiem pracy, które wdrażane są przez inne instytucje.

Jednym z projektów jest „**Klub Integracji Społecznej na terenie gminy wiejskiej Oświęcim**”² realizowany przez Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Grojcu. Celem

² Jest to plan projektu, ponieważ nie podjęto jeszcze działań związanych z jego wdrożeniem.

projektu socjalnego jest przede wszystkim poprawa trudnej sytuacji życiowej osób dotkniętych problemem bezrobocia i ich rodzin oraz wyjście tych osób z systemu pomocy społecznej. Realizacja powyższego celu będzie się dokonywać poprzez osiągnięcie pomniejszych celów szczegółowych, takich jak: zwiększenie poczucia własnej wartości; zmiana postaw, zdobycie umiejętności interpersonalnych z zakresu komunikacji i asertywności; nabycie umiejętności praktycznych.

Stworzenie Klubu Integracji Społecznej dla osób bezrobotnych, pozwoli na wzmocnienie motywacji do poszukiwania zatrudnienia, pomoże odkryć ich mocne strony, zaktywizuje, spróbuje nadać sens podejmowanemu wysiłkowi, pomoże zmotywować bezrobotnych do podjęcia dalszej edukacji w celu pozyskania dodatkowych kwalifikacji zawodowych. Projekt skierowany jest do mieszkańców z terenu Gminy Oświęcim, ze szczególnym uwzględnieniem osób potrzebujących wsparcia (osoby długotrwale bezrobotne, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej). Finansowanie realizacji programu odbywać się będzie ze środków własnych GOPS Oświęcim oraz ze środków PUP Oświęcim

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej dla Gminy Oświęcim realizuje projekt „**Program Reintegracji Zawodowej i Społecznej dla Gminy Oświęcim**”, którego celem jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych oraz uzależnionych od alkoholu, bezdomnych i opuszczających zakłady karne. Cele szczegółowe to kształcenie umiejętności pozwalających na prawidłowe pełnienie ról społecznych i osiągnięcie satysfakcjonującej pozycji społecznej; nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz jej utrzymania; zmiana hierarchii wartości jednostki i podniesienie jej samoświadomości; nabycie dodatkowych umiejętności zawodowych; nauka planowania zadań; uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi. W ramach projektu wsparcie kierowane jest do:

- osób długotrwale bezrobotne;
- osób bezdomnych;
- osób opuszczających zakłady karne;
- osób uzależnionych od alkoholu.

Projekt nie ma określonego limitu uczestników.³ Finansowanie realizacji programu odbywać się będzie ze środków własnych GOPS Oświęcim oraz ze środków PUP Oświęcim. Weryfikacja programu będzie prowadzona na bieżąco po zakończeniu każdego z etapów pracy. W styczniu 2007 oceniona zostanie całość osiągniętych rezultatów. Czas trwania projektu to marzec 2005 r. - grudzień 2006 r. Program jest realizowany na podstawie art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. oraz na podstawie art.2 pkt. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy o zatrudnieniu socjalnym z 13 czerwca 2003 r.

Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej realizuje projekt „**Nowe umiejętności – lepsza perspektywa. Cykl szkoleń dofinansowanych ze środków UE**”. Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji pracowników. Beneficjentami projektu są:

- osoby dorosłe posiadające wykształcenie co najmniej gimnazjalne lub odpowiednie poziomem do starego systemu kształcenia (podstawowe);
- zatrudnione na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego lub pracy nakładczej;
- zameldowane na terenie powiatu chrzanowskiego, oświęcimskiego lub wadowickiego;
- samodzielnie (z własnej inicjatywy) zgłaszające chęć uczestnictwa w szkoleniu poza godzinami pracy;
- wpłacające 10% wartości szkolenia.

Projekt jest współfinansowane ze środków Unii Europejskiej oraz budżetu państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Działanie 2.1 Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie.

Ponadto, Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej realizuje projekt „**Nowe kwalifikacje – szansą dla osób odchodzących z rolnictwa**” przeznaczony dla rolników i domowników, z wyłączeniem emerytów i osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, oraz inne osoby

³ W roku 2004 z usług GOPS skorzystało około 169 rodzin dotkniętych problemem bezrobocia, zaś w roku 2005 z pomocy jednostki około 150 rodzin

zatrudnione w rolnictwie, chcące podjąć zatrudnienie w sferze pozarolniczej. Celem projektu jest zdobycie przez rolników nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz budżetu państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Działanie 2.3 i realizowany w terminie od 1 sierpnia 2006 r. do 31 marca 2008 r.

Zgodnie z art. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: „Instytucje partnerstwa lokalnego są instytucjami realizującymi inicjatywy partnerów rynku pracy, tworzonymi na rzecz realizacji zadań określonych ustawą i wspieranymi przez organy samorządu terytorialnego. Instytucjami dialogu społecznego na rynku pracy są organizacje i instytucje zajmujące się problematyką rynku pracy: organizacje związków zawodowych, pracodawców i bezrobotnych oraz organizacje pozarządowe współpracujące z publicznymi służbami zatrudnienia i Ochotniczymi Hufcami Pracy w zakresie realizacji zadań określonych ustawą”.

W 2005 r. PUP w Oświęcimiu realizował i uczestniczył w następujących działaniach:

- **Marzec 2005 r.** w PUP w Oświęcimiu zorganizowane zostało spotkanie zespołu strategicznego mającego na celu wdrażanie projektu pn. „Budowa przetwórstwa rolno – spożywczego na bazie własnych produktów”, wypracowanego na warsztatach Lokalnego Ożywienia Gospodarczego (LOG) w Powiecie Oświęcimskim w 2004r. Organizatorem spotkania był Starosta Oświęcimski i Dyrektor PUP w Oświęcimiu. Uczestniczyli: uczestnicy warsztatów LOG (branża rolno-spożywcza), przedstawiciele samorządów lokalnych i powiatowego, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, ARiMR. W spotkaniu tym uczestniczyło 15 osób;
- **Sierpień 2005r.** zorganizowano spotkanie z ośrodkami pomocy społecznej na temat współpracy w realizacji projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach SPO RZL Działanie 1.5, aktualnej sytuacji na rynku pracy w zakresie bezrobocia szczególnie osób objętych pomocą społeczną. Organizatorem spotkania był Dyrektor PUP w Oświęcimiu;

- **Wrzesień 2005 r.** spotkanie zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Urząd Miasta w Oświęcimiu, PUP w Oświęcimiu. Celem spotkania było omówienie form współpracy z organizacjami pozarządowymi. W spotkaniu uczestniczyło około 80 osób reprezentujących organizacje pozarządowe;
- **Wrzesień 2005 r.** spotkanie z polsko-niemiecką organizacją pozarządową Internationaler Bund. Celem spotkania było omówienie organizacji praktyk zawodowych dla 21 osób bezrobotnych w Niemczech. Nabór kandydatów przewidziano w miesiącach kwiecień – maj 2006r. w okresie jesienno – zimowym. Organizatorem spotkania był Dyrektor PUP w Oświęcimiu;
- **Październik 2005 r.** spotkanie Dyrektora PUP w Oświęcimiu z Wójtami, Burmistrzami Gmin, Prezydentem Miasta Oświęcim. Omówienie aktualną sytuację w zakresie bezrobocia, realizowane programy, pomoc bezrobotnych objętych pomocą społeczną, organizacje reintegracji społecznej i zawodowej dla tej grupy osób;
- **Listopad 2005 r. i grudzień 2005 r.** 2 dniowe seminaria szkoleniowe dla organizacji pozarządowych. Tematy: pozyskiwanie środków z EFS, pisanie projektów, problemy w funkcjonowaniu organizacji pozarządowych. Organizatorzy: Dyrektor PUP Oświęcim, Starosta Oświęcimski, Prezydent Miasta Oświęcim;
- **Listopad 2005 r.** spotkanie z 18 osobową delegacją rządową z Serbii. Celem spotkania było zapoznanie gości z formami pozyskiwania środków na aktywizację bezrobotnych, organizację ożywienia gospodarczego w Powiecie. Organizatorzy: Dyrektor PUP Oświęcim
- **Listopad 2005r.** spotkanie z przedstawicielami samorządów lokalnych i ośrodków pomocy społecznej na temat tworzenia możliwości uzyskiwania dochodów przez osoby zagrożone marginalizacją społeczną w kontekście organizacji w gminach prac społecznie użytecznych. Określono formy i zasady współpracy. Organizatorzy: Dyrektor PUP Oświęcim.

Realizacja działań PUP w pierwszym półroczu 2006r.:

- Partnerski udział PUP w realizacji dwóch projektów:
 - a) ze środków EQUAL w projekcie „**Romowie na rynku pracy**” (diagnoza potrzeb i możliwości zarejestrowanych Romów, pomoc w realizacji planów romskich, przyuczenie jednej osoby narodowości romskiej do pracy pośrednika pracy, promocja zadania w mediach);
 - b) ze środków programu Leonardo de Vinci udział Urzędu polega na rekrutacji, doradztwie zawodowym i **przeszkoleniu językowym** 21 osobowej grupy bezrobotnych, którzy zostaną skierowani w ramach projektu na odbycie dziewięcioletniowych praktyk zawodowych w Niemczech w rejonie Turynii;
- Organizacja spotkania z przedstawicielami gmin i ośrodków pomocy społecznej w celu przygotowanie do organizacji prac społecznie użytecznych;
- Organizacja spotkań w ramach partnerstwa: z rolnikami i organizacjami rolniczymi, organizacjami pozarządowymi;
- Podpisanie partnerstwa na rzecz rynku pracy Małopolski zachodniej, w ramach którego dnia 2 czerwca 2006r. zorganizowano w Chrzanowie Targi przedsiębiorczości i pracy, w których uczestniczyły 3 powiaty: oświęcimski, chrzanowski i olkuski;
- Podpisanie w dniu 25 maja 2006 r. porozumienia z Centrum Doradztwa Strategicznego dotyczącego współpracy przy realizacji projektu „Matryca Kurcmana – nowy instrument rynku pracy” realizowanego w ramach SPO RZL 1.1 „Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy”. Głównym celem projektu jest poprawa efektywności funkcjonowania PUP Oświęcim, poprzez właściwe dostosowanie oferty urzędu do potrzeb rynku pracy;
- Udział w Targach Pracy w Tychach (17 czerwca 2006 r.).

IV. Pozostałe instytucje rynku pracy

Na terenie powiatu oświęcimskiego funkcjonuje szereg organizacji, których działalność związana jest z rynkiem pracy i przedsiębiorczością. Największą aktywność przejawia: **Gminne Centrum Informacji (GCI) w Kętach**, które działa na rzecz osób bezrobotnych i zagrożonych utratą pracy oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Świadczy szeroki zakres usług: udziela informacji na temat możliwości korzystania z pomocy finansowej krajowej i UE, oferuje pomoc doradczą dla osób zakładających własną działalność gospodarczą, informuje o szkoleniach i kursach organizowanych w regionie. GCI w Kętach cieszy się dużym zainteresowaniem osób poszukujących pracy. Jej działalność jest widoczna na terenie gminy i powiatu (ściśła współpraca z jednostkami samorządu lokalnego, z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu oraz z Filią PUP w Kętach).

Do poprawy sytuacji na Rynku pracy przyczynia się również działalność **Klubu Pracy** Małopolskiej Wojewódzkiej Komendy OHP, który prowadzi zajęcia warsztatowe z zakresu efektywnych form i sposobów poszukiwania pracy. Organizuje szkolenia młodych osób z zakresu przygotowania do życia w warunkach gospodarki rynkowej. Działalność Klubów Pracy skierowana jest przede wszystkim na zajęcia grupowe i porady indywidualne z absolwentami, osobami pozostającymi bez pracy oraz na zajęcia z zakresu aktywnych metod poszukiwania pracy i planowania kariery zawodowej, organizowanych dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Podstawowym zadaniem Klubów Pracy jest organizacja szkoleń, warsztatów i spotkań informacyjnych, których celem jest: nauczanie skutecznych sposobów poszukiwania pracy pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych (CV, podania o pracę, własnej oferty, listu motywacyjnego), przygotowanie do prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą. Działalność Klubu cieszy się dużym zainteresowaniem młodzieży (w szczególności absolwentów).

Kolejnymi instytucjami wywierającymi duży wpływ na poprawę sytuacji osób bezrobotnych w powiecie są: **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)** oraz **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest udzielanie pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i zagrożonym wykluczeniem społecznym. GOPS realizuje obecnie projekt „Program Reintegracji Zawodowej i Społecznej dla Gminy Oświęcim”, którego celem jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do pozostałych działań realizowanych przez ośrodki pomocy należy: praca socjalna, udzielanie pomocy w formie zasiłków pieniężnych i pomocy materialnej, świadczenie usług opiekuńczych dla osób chorych, udzielanie porad prawnych dla klientów ośrodka. Realizowane programy i świadczona pomoc cieszy się dużym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych, ponieważ działania GOPS i MOPS przynoszą wymierne efekty w postaci zmniejszenia bezrobocia w tej grupie osób bezrobotnych.

Dużą aktywność wykazuje działające na terenie powiatu **Stowarzyszenie Romów**, które obecnie realizuje projekt „Romowie na rynku pracy” w ramach programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. W ramach tego projektu powołano Romskie Pośrednictwo Pracy, które zajmuje się: poprawą systemu edukacji wśród społeczności romskiej, zwiększeniem poziomu wykształcenia zawodowego, aktywizacją osób bezrobotnych poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, zwiększeniem atrakcyjności zawodowej pracowników i bezrobotnych⁴. Porozumienie dotyczące „**Partnerstwa na rzecz rozwoju Lokalnego Rynku Pracy na terenie Małopolski Zachodniej**” zawarte pomiędzy Powiatowymi Urzędami Pracy w Oświęcimiu, Chrzanowie i Olkuszu powstało w celu zintegrowania działań zmierzających do rozwoju lokalnego rynku pracy na terenie Małopolski Zachodniej. Dla osiągnięcia w/w celów partnerzy podejmą następujące działania: partnerskie opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju oraz wynikających z niej planów działania dla rynku pracy Małopolski Zachodniej stworzenie systemu przepływu informacji, współpracy i wspólnej promocji, organizowanie giełd pracy i targów przedsiębiorczości, kreowanie oraz wspieranie projektów służących rozwojowi lokalnego rynku pracy, pomoc w rozwiązywaniu problemów rynku pracy,

⁴ Źródło informacji: Internet, materiały PUP Oświęcim (partner Stowarzyszenia).

aktywizacja społeczności lokalnej oraz zwiększanie wpływu społeczności lokalnych na podejmowanie decyzji i działania dotyczące Lokalnego Rynku Pracy, budowanie zasad i form współpracy między sektorem organizacji, samorządów lokalnych, agend rządowych oraz sektora biznesu.

Inną instytucją wywierającą wpływ na funkcjonowanie rynku pracy jest **Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej (CBMZ)**. Obszarem działalności Centrum jest pomoc doradcza i organizacyjna skierowana do małych i średnich przedsiębiorstw, a także do osób rozpoczynających działalność na własny rachunek. CBMZ wspiera przedsiębiorców poprzez pomoc organizacyjną oraz doradczą w zakładaniu, prowadzeniu i rozwijaniu własnej działalności gospodarczej oraz w pozyskiwaniu Funduszy z Unii Europejskiej dla przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych. Dzięki funkcjonowaniu CBMZ możliwe było powstanie **Inkubatora przedsiębiorczości – „Park Przemysłowy Galicia-Silesia”**, którego celem jest: polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w ramach infrastruktury technicznej i doradztwo w zakresie zarządzania, zwiększenie innowacyjności i atrakcyjności terenów przemysłowych, tworzenie nowych miejsc pracy oraz zagospodarowanie istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej⁵.

Projekt ten cieszy się dużym zainteresowaniem wśród bezrobotnych zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą, ponieważ stwarza możliwość uzyskania środków na otworzenia różnych działalności gospodarczych. Tym samym stworzone zostaną nowe miejsca pracy dla beneficjentów projektu, a w przyszłości pozostałych osób bezrobotnych.

Dokładna analiza dokumentów instytucji rynku pracy funkcjonujących na terenie powiatu a także informacje zebrane podczas wywiadów indywidualnych z ich przedstawicielami, zgodnie z harmonogramem projektu zostaną zebrane w późniejszym terminie i zamieszczone w kolejnym raporcie.

⁵ Informacje pochodzą z materiałów udostępnionych przez CBMZ, strony internetowej Centrum oraz z danych uzyskanych w trakcie rozmowy z pracownikami CBMZ. 44

V. Obsługa klienta w Powiatowych Urzędach Pracy.

5.1 Rejestrator

Liczba przeprowadzonych obserwacji – 22.

Z przeprowadzonych obserwacji procesu rejestracji wynika, iż proces ten odbywa się według standardowych, sformalizowanych pytań i zachowań (osoby bezrobotne muszą poddać się procedurze, aby uzyskać pomoc ze strony PUP Oświęcim).

Rozmowa, (prowadzona bez zachowania prywatności - ze względu na warunki lokalowe oraz z powodu kolejki pozostałych osób bezrobotnych do tego samego rejestratora), rozpoczyna się w większości przypadków (10 zaobserwowanych sytuacji) od pytania rejestratora o cel wizyty klienta w urzędzie. Osoba bezrobotna informuje o sytuacji, w której się znajduje (np.: utraciła pracę, jest absolwentem, poszukuje pracy). Następnie inicjatywę podczas rozmowy przejmuje rejestrator, który dokonuje wstępnej segmentacji bezrobotnych: Zadaje pytanie o wcześniejszą rejestrację, świadectwa pracy, datę ukończenia szkoły, plany dotyczące dalszej nauki, ukończone szkolenia, dodatkowe doświadczenie nieuwzględnione w karcie rejestracyjnej (liczba zaobserwowanych przypadków - 8). W pozostałych przypadkach (liczba zaobserwowanych przypadków - 14) rejestrator pytał o miejsce i okres ostatniego zatrudnienia, prosił o przedstawienie świadectw pracy, pytał o okres pozostawania w ewidencji PUP (w przypadku osób rejestrujących się po raz kolejny informacje na temat wykształcenia, okresu pozostawania w ewidencji PUP dodatkowo sprawdzane są w bazie PULS). We wszystkich przypadkach osoba dokonująca rejestracji prosiła klienta o dokumenty potwierdzające jego kwalifikacje i dane osobowe: dowód osobisty i nr PESEL; Numer Identyfikacji Podatkowej, dyplom, świadectwo ukończenia szkoły oraz zaświadczenie o ukończeniu kursu lub szkolenia, świadectwo pracy, książeczkę wojskową, orzeczenie o niepełnosprawności.

Większość rozmów (liczba zaobserwowanych sytuacji - 18) pomiędzy rejestratorem a bezrobotnym przeprowadzanych zostało w oparciu o standardowe pytania (rejestrator pyta o kwestie zawarte w karcie rejestracyjnej), tylko w nielicznych przypadkach (liczba zaobserwowanych przypadków - 4) rejestrator starał się pogłębić wiedzę na temat osoby bezrobotnej (pytał o sytuację danej osoby i o szczegóły posiadanego zawodu). **Kwalifikacje:** we wszystkich przypadkach rejestrator starał się uzyskać informacje o doświadczeniu zawodowym (praktykach zawodowych, które odbywał bezrobotny, lecz nie uwzględnił ich w karcie rejestracyjnej) uzyskanym w poprzedniej pracy – zaznaczyć należy, iż jest to standardowa procedura rejestracyjna. W dwóch przypadkach osoba bezrobotna sama poinformowała rejestratora o dodatkowych umiejętnościach, które nabyła w trakcie kursu (nie miała jednak potwierdzenia w postaci dyplomu czy świadectwa). Praktyczne umiejętności sprawdzane są na podstawie dostarczonych przez bezrobotnego dokumentów, zaświadczeń, świadectw pracy oraz na podstawie stażu pracy w danym zawodzie (w 4 przypadkach rejestrator starał się poszerzyć wiedzę na temat osoby bezrobotnej, poprzez pytania dotyczące wykonywanej pracy, nabytego doświadczenia, w pozostałych 18 przypadkach rejestrator nie dokonał weryfikacji deklarowanych przez klienta umiejętności – zadowolił się tylko dokumentami i zaświadczeniami).

Motywacje bezrobotnego oraz relacje klient-rejestrator: Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że osoby bezrobotne zwracają się o pomoc do PUP, ponieważ nie mogą same znaleźć zatrudnienia (świadczą o tym pytania kierowane do rejestratora: gdzie mogę dowiedzieć się o pracach interwencyjnych organizowanych przez PUP, szukam pracy przez (...) nie mogę jej znaleźć, czy są dla mnie jakieś oferty. 12 osób przyszło po ofertę pracy i ubezpieczenie). W kilku zaobserwowanych przypadkach osoby bezrobotne na początku rozmowy z rejestratorem starały się uzyskać informacje na temat dostępnych ofert pracy oraz na temat aktywnych form pomocy czy szkoleń, które pozwoliłyby zwiększyć ich kwalifikacje i szanse na znalezienie pracy (liczba zaobserwowanych przypadków: 2 osoby bezrobotne). Jednak dalsze pytania, które pozwoliłyby określić nastawienie bezrobotnego wobec pracy, zostały przerwane przez rejestratora, ponieważ nie została zakończona procedura rejestracyjna (po jej zakończeniu klienci zostali skierowani do pośrednika pracy i uzyskali informacje na temat ofert pracy).

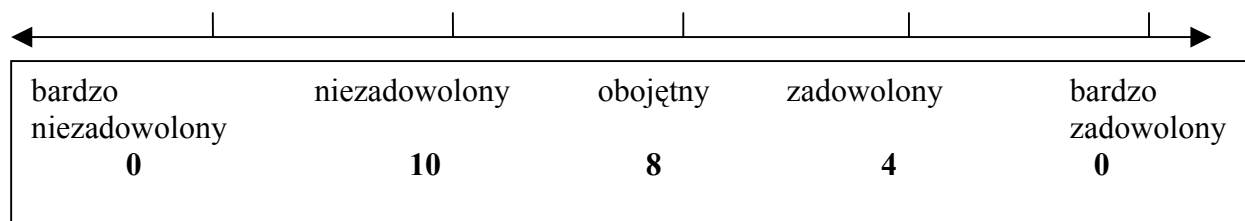
Często z zachowania klientów wynikało, iż głównym celem wizyty w PUP Oświęcim jest chęć zarejestrowania się i uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, a także pomocy społecznej przyznawanej przez ośrodki pomocy (MOPS i GOPS) na podstawie zaświadczenia o pozostawaniu w ewidencji urzędu pracy (liczba zaobserwowanych przypadków – 4).

Motywacje: rejestratorzy ograniczają się do standardowych pytań z zakresu usługi rejestracji (liczba zaobserwowanych przypadków 18), i dokonują diagnozy determinacji tylko w niektórych przypadkach np.: jeżeli klient sam informuje o tym, czego oczekuje od urzędu pracy (tylko w 3 przypadkach rejestrator dokonał oceny motywacji, jednak nie zapisał własnych spostrzeżeń z przebiegu rozmowy z klientem).

Przebieg rozmowy: We wszystkich przypadkach rejestratorzy pytali klienta o posiadane dokumenty (zawsze dowód osobisty, świadectwa szkolne), informowali o możliwości uzyskania ubezpieczenia społecznego ze strony PUP Oświęcim. Najpierw pytali bezrobotnego, czy jest on ubezpieczony, czy posiada taką możliwość. W przypadku osób, które utraciły pracę, rejestratorzy prosili o przedstawienie stosownych dokumentów od pracodawcy. W przypadku osób młodych (8 osób poniżej 25 roku życia) rejestratorzy pytali o plany dalszej nauki; wszystkie obserwowane wizyty zakończyły się: poinformowaniem klienta o przysługującym ubezpieczeniu, ustaleniem terminu wizyty bezrobotnego, skierowaniem klienta do pośrednika pracy. W przypadku absolwentów i osób młodych skierowaniem do doradcy zawodowego.

Efektom końcowym wizyty klienta u rejestratora było: zarejestrowaniem bezrobotnego (22 osoby), poinformowanie o warunkach skorzystania z aktywnych form pomocy (staże, szkolenia - 18) oraz udzielenie informacji o ofertach pracy, którymi dysponuje PUP Oświęcim (ponieważ rejestratorzy nie dysponują szczegółowymi informacjami o ofertach pracy, informacja ta polega na wskazaniu, a następnie skierowaniu bezrobotnego do konkretnego działu – liczba przypadków 14), ustalenie terminu wizyty bezrobotnego, skierowanie klienta do pośrednika pracy, w przypadku absolwentów i osób młodych skierowaniem do doradcy zawodowego (liczba przypadków 8).

Wykres nr 4. Poziom zadowolenia bezrobotnego z wizyty w PUP:

W przypadku osób „obojętnych”: celem ich wizyty w PUP było uzyskanie statusu osoby bezrobotnej oraz ubezpieczenia społecznego – poddaje się procedurze rejestracji, nie stara się uzyskać dodatkowych informacji o dostępnych formach pomocy, ogranicza się tylko do odpowiedzi na pytania rejestratora.

W przypadku osób niezadowolonych: chcą jak najszybciej zakończyć procedurę rejestracyjną, nie starają się uzyskać od rejestratora szczegółowych informacji (powód rejestracji: ubezpieczenie społeczne, możliwość skorzystania z form pomocy PUP Oświęcim, niezadowolenie wynika z ogólnego nastawienia bezrobotnego do procedury rejestracji). W przypadku osób zadowolonych: dziękują za uzyskane informacje oraz pomoc, rozmowa i procedura przebiega sprawnie (powód rejestracji: skorzystanie z pomocy PUP Oświęcim).

5.2 Pośrednik.

Liczba przeprowadzonych obserwacji - 16.

W przypadku osób zgłaszających się po raz pierwszy do pośrednika pracy (liczba zaobserwowanych przypadków – 7 osób bezrobotnych), rozmowa przeprowadzana jest w oparciu o kwestionariusz „Ankieta - Wywiad z bezrobotnym poszukującym pracy podczas wizyty u pośrednika”. Ankieta składa się z 3 części: A - dotyczącej podstawowych informacji na temat bezrobotnego, B - dotyczącej kwalifikacji zawodowych, C - dotyczącej oczekiwań i

planów zawodowych oraz tzw. „Kartę Aktywności Zawodowej”, która zawiera podstawowe informacje o bezrobotnym (adres, zawód, umiejętności, kwalifikacje). W przypadku osób korzystających z usług pośrednika po raz kolejny wywiad z klientem nie ma wystandaryzowanego charakteru. Większość zaobserwowanych rozmów było przeprowadzonych w „luźnej i swobodnej atmosferze”. Wszystko zależy jednak od nastawienia klienta: w przypadku sytuacji konfliktowej utrzymanie swobodnej atmosfery nie jest możliwe.

Schemat „krążenia” klienta po urzędzie: w większości przypadków (8 przypadków) nie jest możliwe określenie, czy dana osoba wcześniej nie korzystała z usług pozostałych stanowisk działających w PUP. Często osoby zgłaszające się do urzędu są znane pośrednikowi – o czym świadczy sposób przeprowadzonej rozmowy pośrednik - bezrobotny, jest to rozmowa luźna, pośrednik zna sytuację bezrobotnego, często klient zwraca się „po imieniu” do pośrednika (liczba zaobserwowanych przypadków 5, głównie osoby długotrwale bezrobotne, po 40 roku życia).

Nie jest możliwe przedstawienie schematu „krążenia” bezrobotnego po urzędzie, gdyż pośrednicy nie zadają pytań dotyczących wcześniejszych kontaktów klienta z PUP. Taka informacja nie jest im potrzebna – z wyjątkiem informacji czy dana osoba jest zarejestrowana. Sprawdzane jest to albo na podstawie karty rejestracyjnej – „Karta Aktywności Zawodowej” wydawana bezrobotnemu przez rejestratorów po zakończeniu usługi rejestracji, albo na podstawie wcześniejszego kontaktu pośrednika z bezrobotnym. Podczas przeprowadzonych obserwacji nie odnotowano przypadku, w którym osoby bezrobotne informowałyby o wcześniejszych kontaktach z PUP.

Z przebiegu obserwowanych rozmów pomiędzy pośrednikiem a klientem, wynika, iż najczęściej podnoszone kwestie dotyczą warunków oferty pracy (wynagrodzenie, odległość od miejsca zamieszkania, posiadane doświadczenie w branży, warunki pracy: jaki wymiar pracy, „na jak długo”). Często bezrobotni dopytują się o opinie o pracodawcy (czy jest

uczciwy, wymagający). W 10 zaobserwowanych przypadkach rozmowa dotyczyła wyżej wymienionych tematów.

Pośrednik dobierając ofertę pracy do bezrobotnego stara się najpierw uzyskać informacje dotyczące: posiadanego przez bezrobotnego wykształcenia (sprawdza w bazie PULS daną osobę, zaś w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, którzy mogli zdobyć dodatkowe umiejętności w trakcie pozostawania w ewidencji pośrednik „pogłębia wiedzę w danej kwestii” poprzez pytania o ukończone kursy, szkolenia, szkoły czy uzyskane doświadczenie). Ponadto pośrednik dobierając ofertę zwraca uwagę na zainteresowania klienta (pośrednik rozpoczyna rozmowę od pytania: „Co by Panią/Pana interesowało, Jaka praca?”) – ułatwia to dostosowanie oferty do danej osoby i jej wymagań.

Pomimo indywidualnego podejścia pośrednika do bezrobotnego, należy stwierdzić, że działają oni według schematu i pewnego standardu. Inicjatywę podczas rozmowy w większości przypadków (13) przejmuje pośrednik, chociaż rozpoczyna ją bezrobotny, który przedstawia swoją sytuację. Pośrednik pyta o zainteresowania bezrobotnego, jego preferencje zawodowe – („Jaką branżą jest Pani/Pan zainteresowany?”, „Gdzie Pani/Pan szukał pracy?). Pytania te pojawiają się w większości przypadków, jednak należy zaznaczyć, że przebieg rozmowy generalnie zależy od nastawienia bezrobotnego. W 3 zaobserwowanych przypadkach osoba bezrobotna nie chciała nawiązać współpracy. W pierwszym przypadku była to osoba młoda, która od samego początku rozmowy była nastawiona negatywnie do urzędników pracujących w PUP - uważała, iż panująca biurokracja i brak odpowiedniej dla niej oferty powoduje to, że nadal jest osobą bezrobotną⁶. W drugim przypadku bezrobotny po odrzuceniu zaproponowanych ofert pracy, przerwał rozmowę, ponieważ uważał jej kontynuację za „stratę jego cennego czasu, który może poświęcić na poszukiwanie pracy”. W 3 przypadku bezrobotny po wysłuchaniu warunków ofert przygotowanych przez pośrednika stwierdził, że „sam sobie poradzi, nie potrzebuje pomocy ze strony PUP”.

⁶ W rzeczywistości powodem było: brak odpowiednich kwalifikacji – osoba ta ukończyła szkołę zawodową, odrzucenie wszystkich zaproponowanych przez pośrednika ofert oraz negatywne nastawienie do urzędu. 50

Kwalifikacje: pośrednicy przywiązują dużą wagę do kwalifikacji klienta. Kwestia posiadanego przez osobę bezrobotną wykształcenia była jednym z pierwszych a zarazem z głównych wątków rozmowy pośrednika i klienta. Właściwe dobranie oferty pracy przez pośrednika wymagało między innymi pozyskanie od bezrobotnego informacji na temat: posiadanego wykształcenia (możliwość sprawdzenia w bazie PULS - informacje zawarte w karcie rejestracyjnej bezrobotnego), doświadczenia zawodowego („Jakie ma Pan/Pani doświadczenie w zawodzie/branży – dotyczy przedstawionej oferty pracy; „Czy pracowała Pani/Pan w podobnej branży?; „Czy posiada Pan/Pani jakieś dodatkowe umiejętności nie uwzględnione w karcie rejestracyjnej?”). Sytuacja ta miała miejsce w 7 przypadkach. W 9 zaobserwowanych sytuacjach pośrednik zadał standardowe pytania dotyczące wykształcenia bezrobotnego. Dotyczy to sytuacji, w których pośrednik posługuje się kartą aktywności, bazą PULS, oraz w kilku przypadkach gdy klient był wcześniej klientem pośrednictwa pracy. Pytanie o kwalifikacje ograniczyły się do: „Co Pan/Pani robiła w poprzedniej pracy, co Pani/Pan potrafi?”, „Czy widzi Pani/Pan siebie w tym zawodzie/branży?”). Gdy nie ma takiej potrzeby pośrednicy ograniczają się do ogólnych informacji na temat kwalifikacjach bezrobotnego.

Ocena kwalifikacji: pośrednicy opierają się na ogólnych informacjach znajdujących się w karcie rejestracyjnej oraz w bazie PULS. Szczegółowe informacje dotyczące kwalifikacji starają się uzyskać w trakcie rozmowy pytając między innymi: „Jak długo Pani/Pan pracowała w zawodzie?”, „Jakie posiada Pani/Pan doświadczenie – ile lat Pani/Pan pracuje?”, „Czy posiada Pani/Pan dodatkowe uprawnienia podwyższające kwalifikacje (szkoły, kursy, programy realizowane przez PUP)?”, „Co Pani/Pan potrafi dodatkowo?” (umiejętności nie poparte dokumentami) czy poradziłby sobie Pani/Pan w tym zawodzie. Pytania te pojawiają się niemal w każdej obserwowanej rozmowie pośrednika z klientem.

Determinacje klienta do podjęcia pracy: W większości przypadków, pośrednicy starali się zdobyć od bezrobotnego informacje na temat jego motywacji. Ocenę motywacji do podjęcia pracy przez daną osobę bezrobotną, dokonywali na podstawie uzyskanych w trakcie rozmowy informacji oraz na podstawie własnych obserwacji i wrażenia, jakie dany klient wywarł na

pracownika PUP. Pośrednicy nie dysponują szczegółowymi kwestionariuszami oraz narzędziami, które pozwoliłyby dokonać oceny motywacji do podjęcia pracy. Pośrednicy w 3 zaobserwowanych przypadkach pytali o sytuację bezrobotnego (były to osoby powyżej 40 roku życia, długotrwale bezrobotne, posiadające niskie kwalifikacje zawodowe), a następnie zaproponowali: w pierwszym przypadku pracę za granicą, w dwóch pozostałych przypadkach zaproponowali „pracę dla doświadczenia” tzn. bezrobotni mieli pracować w nowym zawodzie, który umożliwiłby im w przyszłości podjęcie pracy (w tych przypadkach pośrednicy badali reakcje bezrobotnego na zaproponowaną ofertę). W 3 przypadkach to klienci sami określili swe motywacje. Klient przedstawił swoją sytuację (długotrwale bezrobotna kobieta, powyżej 40 roku życia), następnie prosi o przedstawienie oferty, która umożliwiłaby zdobycie doświadczenia zawodowego. W pozostałych dwóch przypadkach klienci jasno określili swe preferencje zawodowe (nie będą pracować za niskie wynagrodzenie).

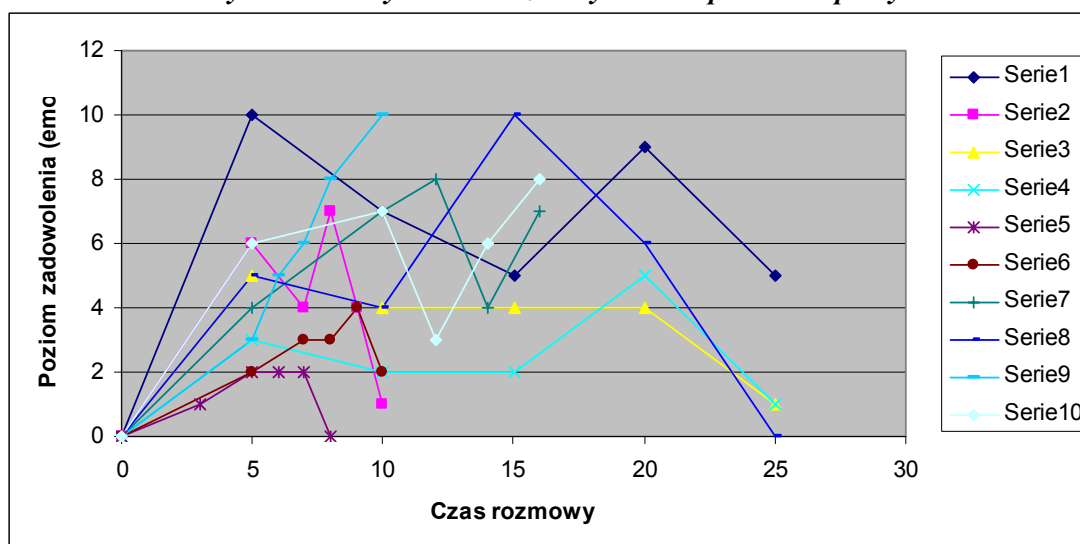
Efektom końcowym wizyty klienta u rejestratora było: przedstawienie oferty pracy (8 zaobserwowanych przypadków). Na podstawie wcześniejszej rozmowy pośrednik dokonuje stosownej klasyfikacji poprzez kryteria: wykształcenie, wiek, płeć, doświadczenie, miejsce zamieszkania, informacje uzyskane w trakcie rozmowy (pytanie: „Jaka praca Panu/Pani odpowiada?”), Oferta pracy była następnie wspólnie, szczegółowo omawiana. Po przedstawieniu oferty klient dokonuje wyboru tej która spełnia jego oczekiwania, lub zostaje skierowany do innego działu PUP (2 przypadki - skierowanie bezrobotnego do doradcy zawodowego oraz specjalisty do sprawa staży i przygotowania zawodowego) oraz wystawieniem zaświadczenia potwierdzającego status osoby bezrobotnej – 2 przypadki). W 4 przypadkach bezrobotni zrezygnowali z usługi pośrednictwa, oraz innych usług oferowanych przez PUP, po zapoznaniu się z dostępnymi ofertami.

Dynamika rozmowy: Większość rozmów, rozpoczyna klient - od przedstawienia sytuacji w której się znajduje. W zależności od klienta tzn. czy jest zdenerwowany, czy też nie, przebieg rozmowy już na samym początku jest różny. W przypadku klienta negatywnie nastawionego do pośrednika (3 przypadki) rozmowa ogniskuje się wokół problemów, które przedstawia

klientom. W przypadku osoby bezrobotnej szukającej u pośrednika pomocy (około 11 przypadków), wykres rozmowy jest płaski, z punktami szczytowymi wokół tematów dotyczących warunków pracy i płacy, wymagań stawianych osobie zainteresowanej daną ofertą pracy.

Ogólny czas rozmowy pośrednika z klientem to od 10 do 25 minut i zależy od klienta i indywidualnej sytuacji każdego bezrobotnego. Pierwszy etap to przedstawienie problemu, sytuacji bezrobotnego. W zależności od tego czy klient jest nastawiony negatywnie czy też nie, wykres jest bardziej pionowy lub poziomy. Kolejny etap to zadawanie pytań przez pośrednika pracy, dotyczących okresu pozostawania bez pracy, wykształcenia, wieku, doświadczenia, dodatkowych umiejętności, poprzedniego zatrudnienia. Pytania służą właściwemu dobraniu oferty do bezrobotnego. W przypadku, gdy dla danej osoby bezrobotnej istnieje taka oferta, pośrednicy przedstawiają szczegółowe warunki. W przypadku spełnienia przez bezrobotnego warunków, pośrednicy kierują daną osobę do pracodawcy. Wykres w tym momencie może być: pionowy – bezrobotny nie godzi się na ofertę, poziomy – bezrobotny zgadza się na proponowaną ofertę.

Wykres nr 5. Dynamika rozmowy klient – pośrednik pracy.

5.3 Badania pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu metodą wywiadu kwestionariuszowego

Liczba przeprowadzonych wywiadów: 11 (w tym stanowiska: 2 rejestratorów, 1 specjalista ds. aktywnych form, 1 specjalista ds. rozwoju zawodowego, 1 specjalista ds. potwierdzenia gotowości do pracy, 2 doradców zawodowych, 3 pośredników pracy oraz specjalista ds. programów).

Najwięcej problemów w przeprowadzonych wywiadach stwarzał brak wolnego czasu rozmówców, którzy niejednokrotnie zmuszeni byli jednocześnie udzielać odpowiedzi na postawione pytanie i wykonywać swoje obowiązki służbowe. Warunki te powodowały, iż pracownicy PUP Oświęcim, udzielali niepełnych informacji, lub „gubili wątek” rozmowy. Jednak, co ważne, sytuacja ta, tzn. obsługa klienta w trakcie przeprowadzanego wywiadu, umożliwiała na bieżąco prowadzenie weryfikacji przekazywanych informacji z rzeczywistą praktyką. Wywiady trwały (w zależności od stanowiska i ilości obsługiwanych stron) od 1 godziny do 1,5 godziny. W żadnym z przeprowadzonych wywiadów klimat rozmowy nie wskazywałby na niechętnie, czy lekceważące nastawienie ze strony rozmówcy. Pracownicy starali się udzielać szczegółowych odpowiedzi, wykazywali zainteresowanie pytaniami. Ogólnie klimat rozmowy był utrzymany w miłej, swobodnej atmosferze.

Pomocne w przeprowadzanych wywiadach okazały się informacje na temat poszczególnych stanowisk, zebrane w trakcie „obserwacji”. W 1 przypadku (specjalista ds. programów) ze względu na strukturę organizacyjną stanowiska, brak bezpośredniego kontaktu z klientem, większość pytań zawartych w kwestionariuszu „pozostała bez odpowiedzi”. Najwięcej problemów z odpowiedzią wiązało się z pytaniem 9.3a oraz 9.4a („o świadczy o wysokim poziomie kwalifikacji?”; Co świadczy o dostosowaniu kwalifikacji do wymogów rynku pracy?”).

Większość odpowiedzi dotyczących kwalifikacji osób bezrobotnych (pytania dotyczyły zarówno metod badania i pomiaru kwalifikacji) udzielonych przez pracowników PUP Oświęcim było do siebie podobnych. Jeżeli stanowisko pracy wymaga badania kwalifikacji i motywacji bezrobotnego to jest ona najczęściej przeprowadzana bez wykorzystania kwestionariusza. Wówczas pytania dotyczące kwalifikacji, odnoszą się do kwestii zawartych np.: w karcie rejestracyjnej, karcie aktywności zawodowej, czyli w dokumentach stanowiących podstawowe źródło informacji o bezrobotnym. Wszystkie osoby, z którymi przeprowadzany był wywiad uważały, iż konieczne jest badanie kwalifikacji i motywacji bezrobotnych, ponieważ uzyskane dzięki temu informacje pozwolą na efektywniejszą pracę ze strony PUP. Ułatwi to dostosowanie formy pomocy do indywidualnych potrzeb i możliwości klienta. Według pracowników PUP Oświęcim (z jednym wyjątkiem) wprowadzenie segmentacji w oparciu o kwalifikacje i motywacje przyczyniłoby się do zweryfikowania poziomu przydatności posiadanych przez klienta kwalifikacji do danego zawodu. Ukazałoby autentyczne chęci do podjęcia pracy, wyłoniłoby tych bezrobotnych, którzy tej pomocy rzeczywiście potrzebują i chcą ją otrzymać. Skróciłoby okres rekrutacji na organizowane przez PUP programy - krótszy czas dotarcia pomocy do właściwego adresata. Segmentacja umożliwiłaby wyłonienie na starcie programu pomocy grupy osób bezrobotnych, której pomoc powinna zostać zaoferowana w pierwszej kolejności. Dalej na podstawie segmentacji można by wprowadzić inne (lepsze) formy warsztatów szkoleniowych organizowanych przez doradców zawodowych.

Korzyści z wprowadzenia segmentacji dotyczyłyby przede wszystkim zwiększenia efektywności oferowanej pomocy osobom bezrobotnym (skupienie się tylko na tych osobach, które rzeczywiście tej pomocy potrzebują i chcą). Najbardziej wymierną korzyścią byłby spadek bezrobocia w powiecie. Zagrożenia jakie mogą pojawić się z segmentacją to przede wszystkim ryzyko zbyt schematycznego, rutynowego działania, a także ryzyko niewłaściwej segmentacji osób bezrobotnych ("niewłaściwe zaszufladkowanie bezrobotnego"). Pojawiły się obawy, że segmentacja ta może zawieść w trakcie rzeczywistego stosowania.

5.3.1 Analiza wyników wywiadów z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu.

Do oświęcimskiego PUP trafia w zwykły roboczy dzień zdaniem urzędników średnio od 17 do 46 osób. Liczba osób odwiedzających urząd zależy od wielu czynników:

- aktualnie realizowanych przez PUP projektów współfinansowanych z EFS (w okresie tzw. „naboru” na dane formy liczba klientów korzystających z usług jest większa;
- pora roku, tzn. w okresie bezpośrednio po zakończeniu szkoły zwiększa się liczba absolwentów zgłaszających się do PUP;
- warunki atmosferyczne (zimną i w deszczowe dni liczba bezrobotnych korzystających z doradztwa jest mniejsza);
- zależy od terminów obowiązkowego zgłaszania się do PUP w celu potwierdzenia swojej gotowości do podjęcia pracy.

Czterech urzędników przyznało, że potrzebne im dane zapisują podczas rozmowy z osobami poszukującymi pracy w sposób odręczny w standaryzowanym kwestionariuszu. Jedna osoba wykorzystuje do tego celu komputer, a jeszcze inna – prowadzi odręczne, luźne notatki. Trzy osoby w ogóle nie zapisują pozyskiwanych podczas rozmów informacji. Dane takie dołączane są do akt osobowych bezrobotnych, służą do celów ewidencyjnych, ale również ułatwiają przygotowywanie konkretnych ofert kierowanych do bezrobotnych. Informacje pozyskiwane przez urzędników często trafiają do innych wydziałów Urzędu.

Dwóch urzędników nie rozmawia z bezrobotnymi o kwalifikacjach (stanowisko ds. potwierdzania gotowości do pracy, specjalista do spraw programów – praca na tych stanowiskach nie wymaga poruszania tej kwestii). Wśród pozostałych przeważa grupa pracowników (5 osób), którzy w bardzo dużym stopniu podczas rozmowy koncentrują się na kwestiach związanych z kwalifikacjami. Jedna osoba w stopniu średnim porusza problem kwalifikacji. Jako źródło informacji, na podstawie którego respondenci określają kwalifikacje

osób bezrobotnych najwyższej została oceniona własna wiedza i doświadczenie urzędników. Nieco niżej, ale również wysoko ocenione zostały testy i standaryzowane kwestionariusze oraz informacje przekazane podczas rozmowy. Dostyc dużą wagę urzędnicy przywiązują ponadto do danych pochodzących z rejestracji oraz dokumentów przedstawianych przez bezrobotnych podczas rozmowy. Stosowane narzędzia do oceny kwalifikacji to: Karta Usług Doradczych, Ankiety i Deklaracje (dokumentacja projektowa – PEFS) oraz EUROPASS i Karta Aktywności Zawodowej. Pięciu badanych urzędników stopniuje kwalifikacje osób bezrobotnych – ocenia kto ma niskie, kto średnia a kto wysokie kwalifikacje. O wysokim poziomie kwalifikacji ich zdaniem świadczą: posiadane przez bezrobotnego wykształcenie, aktualne uprawnienia (nabyta praktyka zawodowa), zdobyte kursy, doświadczenie zawodowe oraz ścieżka zawodowa osoby bezrobotnej (na podstawie informacji na temat ostatniego zatrudnienia, zajmowanych stanowisk). W opinii respondentów średnio ponad połowa (53,6%) bezrobotnych ma niskie kwalifikacje. Wysoki poziom kwalifikacji charakteryzuje natomiast co piątego bezrobotnego (17,4%). Podobnie jak w przypadku poziomu kwalifikacji, również pięciu urzędników ocenia stopień dostosowania kwalifikacji do wymogów lokalnego rynku pracy. O owym dostosowaniu świadczy w głównej mierze to, czy na kwalifikacje te istnieje popyt na rynku. Według badanych urzędników połowa bezrobotnych ma kwalifikacje niedostosowane do wymagań rynku (50,0%), natomiast kwalifikacjami w dużym stopniu odpowiadającym oczekiwaniom rynkowym może pochwalić się 17,0% osób pozostających bez pracy. Sześciu urzędników ocenia również, czy kwalifikacje bezrobotnych są pełne (tzn. czy istnieje możliwość ich poszerzenia). Kwalifikacje pełne to „odpowiednie wykształcenie połączone z praktyką zawodową oraz doświadczeniem”. Niepełne kwalifikacje według urzędników ma blisko trzech na czterech bezrobotnych (70,0%).

Urzędników oświęcimskiego PUP zapytano również o to, co jest oznaką, że danej osobie zależy na znalezieniu pracy a co o tym, że ktoś pozostaje obojętny wobec statusu bezrobotnego. Osoby pozostające bez pracy, którym zależy na zmianie tej sytuacji aktywnie poszukują pracy: często pojawiają się w Urzędzie, zadają dużo pytań, zachowują się w charakterystyczny sposób (składają deklaracje, oświadczenia o gotowości jak najszybszego podjęcia pracy). Ogólnie – są one zaangażowane, cierpliwe i otwarte. Bezrobotni, których

nie interesuje zmiana swojej sytuacji przeważnie odrzucają propozycje pracy, jest negatywnie nastawiona wobec oferowanej jej pomocy, nie ma planów zawodowych i nie chce współpracować, aby sytuację tę zmienić. To również osoby, które interesuje przede wszystkim korzystają jedynie z ubezpieczenia a pracują „na czarno”.

Pięć badanych osób zaznaczyło, że ich stanowisko wymaga w jakimś stopniu określenia motywacji osób bezrobotnych do podjęcia pracy. Z kolei na pytanie, czy istnieje związek pomiędzy poziomem kwalifikacji a motywacją do podjęcia pracy, siedmiu respondentów wskazało na pozytywną relację: im wyższy poziom kwalifikacji, tym również większa motywacja. Dwie osoby są zdania, że nie istnieje zależność pomiędzy tymi dwoma aspektami.

Prawie wszyscy pracownicy PUP (oprócz jednego pośrednika pracy) przyznali, że z punktu widzenia ich stanowiska pracy segmentacja (standardowe narzędzie do oceny kwalifikacji i motywacji bezrobotnych) byłaby rozwiązaniem korzystnym. Urzędnicy przyznali, że narzędzie takie mogłoby ułatwić i przyspieszyć ich pracę, przyczyniłoby się do zweryfikowania kwalifikacji i motywacji klienta, można byłoby lepiej dopasować oferty pracy do danych osób, skróciłby się również czas obsługi interesantów. Badani sugerowali, że segmentacją powinni zająć się pośrednicy pracy (8 wskazań) lub doradcy zawodowi (7 wskazań). Cztery wskazania otrzymała rejestracja, po jednym – specjalista ds. rozwoju zawodowego i specjalista ds. aktywnych form. Wszyscy prócz jednego urzędnika zgodzili się, że segmentacją taką powinni zostać objęci wszyscy bezrobotni zgłaszający się do Urzędu. Co do ułatwień dla całego PUP badani są zdania, że segmentacja przyczyniłaby się do efektywniejszej pomocy osobom poszukującym pracy (skupienie się tylko na tych osobach które rzeczywiście tej pomocy potrzebują i chcą), ale również efektywniejszego działania całego Urzędu. Perspektywa segmentacji nie jest pozbawiona pewnych zagrożeń, które dostrzegają badani. Pojawiły się głosy, że stanie się przyczyną rutynizacji działań, co będzie niekorzystne z punktu widzenia osób bezrobotnych – będą one mechanicznie „szufladkowane” – nietrafnie charakteryzowane. Urzędnicy obawiają się również możliwych błędów podczas dokonywania takiej klasyfikacji, a także tego, że pominięte zostaną inne

czynniki – poza kwalifikacjami i motywacją – które mogą decydować czy dana osoba będzie słusznie kierowana na dane stanowisko pracy.

Spis tabel:

Tabela nr 1. Poziom bezrobocia w powiecie w latach 2000-2005.....	6
Tabela nr 2. Bezrobotni według gmin na koniec 2005 r.	6
Tabela nr 3. Stopa bezrobocia w 2005 r. – kraj, województwo, powiat oświęcimski.	7
Tabela nr 4. Stopa bezrobocia w 2004 r. – kraj, województwo, powiat oświęcimski.	7
Tabela nr 5. Procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w latach 2003-2006 w powiecie oświęcimskim.	7
Tabela nr 6. Ilość bezrobotnych w podziale ze względu na wiek wg stanu na 31.12.2004 r.w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego.	10
Tabela nr 7. Ilość bezrobotnych w podziale ze względu na poziom wykształcenia według stanu na 31.12.2005 r. w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego. ...	10
Tabela nr 8. Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi i długotrwale bezrobotnych poszczególnych miesiącach 2005 r.	11
Tabela nr 9. Czas pozostawania bez pracy w 2005 r.	11
Tabela nr 10. Bezrobocia w powiecie oświęcimskim.	12
Tabela nr 11. Ilość bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego.	13
Tabela nr 12. Wybrane elementy struktury bezrobotnych w latach 2005 – 2006r , bezrobotni według zawodów w powiecie oświęcimskim, stan na dzień 30.06.2006	16
Tabela nr 13. Porównanie ilościowe ofert pracy.....	17
Tabela nr 14. Oferty pracy w okresie od 1 stycznia 2006 do 30.czerwca 2006r.	18
Tabela nr 15. Zawody deficytowe w powiecie oświęcimskim.	19
Tabela nr 16. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów.....	20
Tabela nr 17. Ilość zatrudnionych pracowników PUP w Oświęcimiu (w etatach), według stanu na 31 grudnia.	22
Tabela nr 18. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (ogółem):	26
Tabela nr 19. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w I półroczu 2006 r.	26
Tabela nr 20. Projekty PUP w Oświęcimiu będące w trakcie realizacji.....	28
Tabela nr 21. Projekty współfinansowane ze środków EFS oraz Funduszu Phare.....	32

Spis wykresów:

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia: kraj, województwo małopolskie, powiat oświęcimski w okresie od 01.01.2005 r. do 31.05.2006 r.....	8
Wykres nr 2. Ilość osób bezrobotnych w/g czasu pozostawania bez pracy wg stanu na dzień 30.06.2006 r.....	14
Wykres nr 3. Bezrobotni z prawem do zasiłku.....	14
Wykres nr 4. Poziom zadowolenia bezrobotnego z wizyty w PUP:.....	48
Wykres nr 5. Dynamika rozmowy klient – pośrednik pracy.....	53

